

BİLEŞİK SUÇ NİTELİĞİNDEKİ YAĞMA DÜZENLEMESİNİN SUÇTA KANUNİLİK İLKESİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

*Evaluation of the Extortion Arrangement, Which Is
Compound Crime, In Terms of the Principle of
Legality in Crime*

Ersin ŞARE*

Öz

Hırsızlık ile cebir veya tehdit bir araya gelerek yağma suçunu oluşturmaktadır. Bu nedenle yağma suçu bileşik suç kategorisi içerisinde değerlendirilmektedir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan yağma düzenlemesi yönünden sadeleştirilme yoluna gidildiği ifade edilmektedir. Ancak bu sadeleştirme neticesinde, yağma suçu kadar vahim olan hareketler, yağma suçu kapsamından çıkartılmış ve cezası daha hafif olan suçların kapsamına dâhil edilmiştir. Hırsızlıktan dönüşen yağmada taşınır mal önce alınmakta cebir ya da tehdit sonra uygulanmaktadır ve bu gibi haller en az yağma suçu kadar

* Hakim, Adana Adliyesi, ersinshare@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1441-5146.

Makale Gönderim Tarihi/Received: 26.06.2021.

Makale Kabul Tarihi/Accepted: 11.11.2021.

Atıf/Citation: Şare, Ersin. "Bileşik Suç Niteliğindeki Yağma Düzenlemesinin Suçta Kanunilik İlkesi Yönünden Değerlendirilmesi." *ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi* 3, no. 2 (2021): 613-674.

"Bu eser, Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License ile lisanslanmıştır. / This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License."

vahimdir. Suçta kanunilik ilkesi gereği, kanunda bu yönde düzenleme olmadığı için hırsızlıktan dönüşen yağmanın, ceza kanununda yer verilen yağma hükmü kapsamında cezalandırılması olanaklı değildir. Yargı kararları ve öğretide çoğunlukla hırsızlık suçunda olduğu gibi yağma suçu işlenirken failde “faydalanma maksadı”nın bulunmasının gerektiği ifade edilmektedir. Yağma suçunun bir unsurunun hırsızlık olduğunu kabul etmek ve yağma suçunun oluşumu için “faydalanma maksadı”nın bulunmasını aramak, bunun yanında da hırsızlık ile yağma suçunun tamamlanma anının farklı olduğunu kabul etmek çelişkiye yol açmaktadır. Dolaylı yağmaya ve hırsızlık suçunda olduğu gibi faydalanma maksadı şeklindeki özel kast unsuruna yağma düzenlemesinde yer verilmesi daha doğru olacaktır. Yağma suçundaki tehdit unsuruna ilişkin olarak mağdurun ürkek olup olmamasına göre değil, tehdit fiilinin objektif olarak korkutmaya elverişli olup olmadığı esas alınarak değerlendirme yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yağma, Bileşik suç, Cebir, Dolaylı yağma, Tehdit.

Abstract

Theft and coercion or threat come together to form the crime of extortion. For this reason, the crime of extortion is evaluated within the category of compound crime. It is stated that the extortion regulation in the Turkish Penal Code numbered 5237 has been simplified. However, as a result of this simplification, acts that are as serious as extortion were removed from the scope of extortion and included in the scope of crimes with lesser penalties. In extortion turned from theft, movable property is taken first, coercion or threat is applied after, and such cases are at least as serious as the crime of extortion. Pursuant to the principle of legality in crime, it is not possible to punish extortion that turns from theft within the scope of the extortion provision in the criminal code, since there is no such regulation in the law.

In judicial decisions and teachings, it is stated that the perpetrator must have an "motive to benefit" while committing the crime of extortion, as in the crime of theft. Accepting that an element of the crime of extortion is theft and seeking the "motive to benefit" for the formation of the crime of extortion, as well as accepting that the completion time of theft and extortion crime is different leads to a contradiction. It would be more appropriate to include the indirect extortion and the "dolus specialis" element in the form of the motive to benefit, as in the crime of theft, in the extortion arrangement. Regarding the threat element in the crime of extortion, an evaluation should be made on the basis of whether the act of threat is objectively suitable for intimidation, not depending whether the victim is timid.

Keywords: Extortion, Compound crime, Coercion, Indirect extortion, Threat.

GİRİŞ

Bir eylemin, suç olarak nitelendirilmesi için başlıca şartlardan biri, eylemin kanundaki suç tanımına uygun olması, yani suç tanımının gerektirdiği tüm unsurları karşılamış olmasıdır.¹ Eylemin kanundaki suç tasvirine uygun olması hali "tipiklik" ya da "tipe uygunluk" olarak adlandırılmakta ve suçun oluşumu için bu şartın aranmasının "suçların ve cezaların kanuniliği" ilkesini kabul etmenin bir gereği olduğu ifade

¹ Sulhi Dönmezer ve Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Cilt II* (İstanbul: Der Yayınları, 2019), 66.

edilmektedir.² Nitekim 5237 sayılı TCK'nın 2. maddesinde bu ilkeye açıkça yer verilmiştir.³

Yağma suçu 5237 sayılı TCK'nın 148 vd. maddelerinde düzenlenmiştir. 765 sayılı TCK'nın 495 vd. maddelerinde yer alan düzenlemelerle karşılaştırıldığında "dolaylı yağma", "korkutarak faydalanma" ve "adam kaldırma" gibi suç tiplerine 5237 sayılı TCK'da yer verilmemiştir. Bunun nedeninin, 765 sayılı TCK'da kazuistik yöntemle düzenlenmiş olan yağma suç tipinin, 5237 sayılı Kanunla sadeleştirilmek istenmesi⁴ ve sadeleştirilmiş, esnek kural konulmasıyla hükmün genişletilerek uygulanması düşüncesi olduğu belirtilmektedir.⁵

Eski kanunda yer alan bazı suç tiplerine 5237 sayılı TCK'da yer verilmemiş olması ve yine TCK 148. maddede düzenleme altına alınan yağma hükmünün bazı unsurlarının belirsiz bırakılması uygulamada sorun yaratacak niteliktedir. Çalışmamızda esas olarak bu hususlar değerlendirilecektir. Çalışmamızın kapsamını oldukça genişleteceğinden yağma suçunun nitelikli hallerinin düzenlendiği TCK'nın 149. maddesine ayrıca değinilmemiştir.

Yağma suçu, hırsızlık suçu ile cebir ya da tehdit suçunun bir araya gelmesi ile oluşan bileşik suçtur. Nitekim madde

² Nurullah Kunter, *Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi* (İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1949), 39.

³ TCK'nın 2/1. maddesine göre; *kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilmez ve güvenlik tedbiri uygulanmaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.*

⁴ 08.03.2004 tarihli Adalet Komisyonu raporunda; "XVI. Hükümet Tasarısına 765 sayılı Türk Ceza Kanunundan yansıyan örneğin hırsızlık, yağma ve dolandırıcılık suçlarıyla ilgili kazuistik mahiyetteki bazı hükümler sadeleştirilmeye çalışılmıştır." ifadeleri kullanılmıştır.

⁵ Doğan Soyaslan, "Malvarlığına Karşı Suçlar," iç. 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, *Hukuk Devletinde Suç Yaratılmasının ve Suçun Aydınlatılmasının Sempozyumu*, Editör: Bahri Öztürk, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2009), 233.

gerekçesinde; hırsızlık suçunda olduğu gibi yağma suçunda da taşınır malın alınmasıyla ilgili olarak zilyedin rızasının bulunmaması gerektiği, ancak hırsızlık suçundan farklı olarak, bu suçun oluşabilmesi için mağdurun rızasının cebir veya tehdit kullanılarak ortadan kaldırılması gerektiği ifade edilmiştir. Öğretide ve uygulamada ittifakla yağma suçunun bir bileşik suç olduğu kabul edilmektedir.⁶ Bu nedenle öncelikle bileşik suç ve yapısal özelliklerinin açıklanması ve bu açıklamaların TCK'nun 148. maddesinde yer verilen düzenlemeyle ne düzeyde uyduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Yine bileşik suç tiplerinde esasen "suçların içtimaı" söz konusu olmasa da yağma suçu, farklı suçların kapsamına girebilecek birden çok hareketin bir arada gerçekleştirilmesi neticesinde işlenen bir suçtur. Örneğin bir malın tehdit ile alınmasında hem tehdit hareketi hem de alma hareketi bir arada gerçekleştirilir. Ancak kanundaki düzenleme gereği tek bir yağma fiilinden söz edilir. Bu yüzden öncelikle kısaca suçların içtimaı, görünüşte içtima ve bileşik suç konularına değinilecek, sonrasında yağma suçu yönünden kanunda bir boşluk bulunup bulunmadığına ilişkin açıklamalarda bulunulacaktır.

Ceza hukukunda "kaç tane fiil varsa o kadar suç, kaç tane suç varsa o kadar ceza vardır" ilkesi geçerlidir. Birden fazla suçun tek fail tarafından gerçekleştirilmesi durumunda söz konusu olan "suçların içtimaı" bu ilkenin istisnasıdır; yani belli

⁶ Esra Şule Korkmaz, *Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2021), 26; Ali Kemal Yıldız, "Yağma," iç. *Özel Ceza Hukuku C. IV Malvarlığına Karşı Suçlar* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018), 112; Yağma suçunun bileşik suç olarak düzenlenmesinin zorunluk olmadığı, bir ceza politikası gereği bileşik suç olarak düzenlendiği, kanunda yağma suçuna yer verilmemiş olsaydı, tehdit ya da cebire başvurarak başkasının malını alan failin hırsızlık suçunun yanı sıra başvurduğu tehdit ya da cebir suçlarından sorumlu tutulacağı ve gerçek içtimaya gidileceği ifade edilmiştir. Bkz. Devrim Aydın, *Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu* (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2020), 21.

koşulların varlığı halinde birden fazla suç işleyen faile tek ceza verilir.⁷

Fiil, hareketi, neticeyi ve arasındaki nedensellik bağına kapsayan üst kavramdır. Bazen birden fazla hareket yapılarak fiil gerçekleştirilebilir. Suçun birden fazla hareketle gerçekleştirilmesi durumunda ne zaman birden fazla fiilin ve dolayısıyla birden fazla suçun oluşacağına tespit edilmesi gerekmektedir. Eğer hareketler aynı amaca yönelmiş ve aynı zamanda ya da uzunca bir zaman aralığı olmadan gerçekleştirilmiş ise tek bir fiil ve dolayısıyla tek bir suç söz konusu olacaktır.⁸ Bir kişinin ardı sıra beş defa tokatlanmasında beş insan hareketi ancak tek bir kasten yaralama fiili söz konusudur. Eğer aynı kişiye birer gün arayla tokat atılması durumunda, iki farklı kasten yaralama fiili söz konusu olacaktır. Zira kasten yaralama teşkil eden hareketler arasında ayrı bir fiil teşkil edecek kadar uzun bir zaman geçmiştir. Kaç fiilin olduğunun tespiti, kaç defa ceza verileceği ya da zincirleme suç hükmünün uygulanıp uygulanmayacağı açısından önem taşımaktadır.

Her hareket doğal âlemde bir olay meydana getirir ve bu olay aynı zamanda neticedir. Bu nedenle her suçta bir netice bulunmaktadır.⁹ Yapılan bir hareket sonucu doğal âlemde

⁷ Mehmet Emin Artuk et al., *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2017), 703.

⁸ Nevzat Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım* (Ankara: Savaş Yayınevi, 2012), 129.

⁹ Nurullah Kunter, *Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi* (İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1954), 104; neticesi harekete bitişik suçlar olan, sırf hareket suçlarında dahi doğal âlemde bir değişiklik meydana geldiğinden tabii anlamda netice vardır. Farklı yönde görüş için bkz. Artuk et al., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 270: “Kanaatimizce hareketin dış dünyada meydana getirdiği değişiklik olan netice, suç tipinde, suçun kanuni tanımında gösteriliyorsa, ceza hukuku bakımından bir değer taşır. Bu bakımdan, iradi insan davranışının dış

birden fazla netice meydana gelmişse, ortaya çıkan netice sayısı kadar fiil ve fiil sayısı kadar suç olduğunun kabulü gerektiği ifade edilmektedir.¹⁰ Patlatılan bomba ile öldürülmek istenen kişinin yanı sıra başka kişilerin de ölümüne sebep olunabilir. Burada ölen kişi sayısı kadar fiil, fiil sayısı kadar da kasten öldürme suçunun oluştuğunun kabulü gerekir.¹¹

Suç sayısını tespititte esas alınacak ölçütün normun ihlali olduğu, normu ihlal sayısı kadar suç sayısının olacağı ifade eden yazarların bulunduğunu söylememiz gerekir.¹² Nitekim netice sayısı kadar fiilin var olduğunun kabulü halinde fikri içtima hükmünün uygulanması hemen hemen imkânsız hale gelebilecektir.¹³

dünyada meydana getirdiği değişiklik kanuni tipte yer almıyorsa önem arz etmez. Örneğin, kasten öldürme suçunda netice (ölüm), cezalandırma için aranmışken hakaret suçunda suçun oluşması bakımından neticenin (mağdurun utanması, incinmesi, üzülmesi) gerçekleşmesi aranmamıştır."

¹⁰ Bkz. Nur Centel, Hamide Zafer ve Özlem Çakmut, *Türk Ceza Hukukuna Giriş* (İstanbul: Beta Yayınevi, 2020), 520.

¹¹ Yüksek mahkemenin benzer bir olayda farklı bir kararı bulunmaktadır. Bkz. Yar. CGK, E.2012/1-1569, K.2013/575, 03.12.2013, (UYAP) "*katılanı öldürme kastıyla bir el ateş eden sanığın, araya giren mağdurun kızı olan diğer mağduru olası kast ile yaraladığı somut olayda, mağduru öldürme amacıyla ona doğru bir kez ateş etme eyleminin hukuki anlamda tek fiil sayılması gerektiği ve bu suretle, tek eylem sonunda hem mağdura karşı olası kastla yaralama suçunun, hem de diğer mağdura karşı kasten öldürme suçuna teşebbüsün meydana geldiği hususlarında şüphe bulunmadığından, bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 44. maddesinin uygulanması ve meydana gelen suçların en ağırından ceza verilmesi gerekmektedir."*

¹² Bkz. Pervin Aksoy İpekçioğlu, "Türk Ceza Kanunu'nda Bileşik Suç," *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 61, no: 1 (2012): 47, https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000001650; Kayıhan İçel, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (İstanbul: Beta Yayınevi, 2016), 561.

¹³ Bkz. TCK madde 44. TCK'nın "Fikri İçtima" başlıklı 44. maddesine göre; *işlediği bir fiil ile birden fazla suçun oluşumuna sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır.*

Öğretide “suçların içtimaı” başlığı altında görünüşte içtima halleri de incelenmektedir. Ancak bu gibi durumlarda esasen birden fazla suçun işlenmesi ve gerçek bir içtima söz konusu değildir.¹⁴ Bazı suç tiplerinin bir araya getirilip yeni bir suç tipinin meydana getirildiği görünüşte içtima hallerinden biri olan bileşik suçta, bir araya getirilen suçlar ihlal edilmiş gibi görünse de; gerçekte ihlal edilen yeni suç tipidir ve faile bir araya getirilen suçların değil, yeni suç tipinden tek suçun cezası verilmektedir.¹⁵ Bir kişiye karşı cebir kullanılarak iradesi dışında malının alınmasında hem cebir hareketi hem de hırsızlık hareketi söz konusuyken, bu hareketlerin tamamını kapsayan yağma düzenlemesi olduğundan, bu gibi durumda tek bir yağma fiilinden söz edilecektir.

I. GÖRÜNÜŞTE İÇTİMA VE BİLEŞİK SUÇ

Bazı hallerde ceza hukukunda yer alan hükümler görünüşte bir araya gelirler. Bu hükümlerden biri diğerinin uygulanmasının yolunu kapatır. Bu gibi hallere “görünüşte içtima”, “kanunların yarışması”, “gerçek olmayan içtima” veya “kanunların birliği” adları verilmektedir.¹⁶

Türk Ceza Kanunu’nda görünüşte içtima halleri kapsamında yalnızca bileşik suç hükmüne yer verilmiştir. Ancak görünüşte içtima hallerinin sadece bileşik suçtan ibaret olmadığı

¹⁴ Bkz. Kayıhan İçel, *Suçların İçtimaı* (İstanbul: Sermet Matbaası, 1972), 167-168.

¹⁵ Artuk et al., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 705.

¹⁶ Hans-Heinrich Jescheck, *Alman Ceza Hukukuna Giriş*, Çeviren: Feridun Yenisey, (İstanbul: Beta Yayınevi, 2007), 56-57.

ve özel normun önceliği¹⁷, bir normun diğer norm tarafından tüketilmesi¹⁸ ve yardımcı normun sonralığı ilkesi¹⁹ gibi belirli

¹⁷ Aynı fiile görünüşte uygulanabilir durumda bulunan çeşitli normlardan biri, diğer normlarının unsurlarına ilave olarak bazı ek unsurları ve özellikleri de içeriyorsa özel-genel norm ilişkisi söz konusu olur. Bu durumda, özel normun önceliği ilkesi gereği, genel norm değil, özel norm uygulanacaktır. Bkz. İçel, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 606-607. Suçun temel ile nitelikli hali arasındaki ilişki ve özgü suç ile genel suç arasındaki ilişki özel-genel norm arasındaki ilişkiye örnektir. bkz. Artuk et al., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 704. Yağma suçu silah ile işlendiğinde TCK'nın 148. maddesi değil, nitelikli halin düzenlendiği 149/1-a maddesi uygulanacaktır.

¹⁸ Bir normun diğer norm tarafından tüketilmesi halinde, farklı suçlara ilişkin normların koruduğu hukuki değeri, farklı suçları bünyesine alarak ortak şekilde koruyan bir norm olduğu, tüketen-tüketilen norm ilişkisinde, özel norm-genel norm ilişkisinden farklı olarak ceza normlarının gereklilik değil, tipiklik nedeniyle karşı karşıya geldiği ve farklı bir koruma yönüne doğru yöneldiği ifade edilmiştir. Bkz. Bernd Heinrich, *Ceza Hukuku Genel Kısım II*, Editör: Yener Ünver, Çevirenler: Hakan Hakeri, Yener Ünver, Veli Özer Özbek, Özlem Yenerer Çakmut, Koray Doğan, Ramazan Barış Atladı, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, Gülsün A. Aygörmez Uğurlubay, Erdal Yerdelen, Serkan Meraklı, Atacan Bozyel, Emine Kabak Yüce, Merve Selin Şohoğlu, İlhan Bulut, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2015), 426. Ayrıca bkz. İçel, *Suçların İçtimai*, 205. Bazı durumlarda da bir eylemin gerçekleştirilmesi ile birlikte ortaya çıkan hukuka aykırılık, birlikte veya sonraki eylemleri de kapsar, bu nedenle sonraki eylemler cezalandırılmaz; önceki eylemleri içeren normun uygulanması yeterli olur. Bu durumda esas eyleme ilişkin norm, cezalandırılmayan sonraki eylemlerle ilgili normları tüketir. Bkz. İçel, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 607. Bir malın tehdit ya da cebir kullanılarak zorlan alınması yani yağma suçunun işlenmesinden sonra malın tahrip edilmiş olması ya da yok edilmesi durumunda failin ayrıca mala zarar verme suçundan cezalandırılmaması durumu cezalandırılmayan sonraki eylemlere örnektir. Bkz. İçel, *Suçların İçtimai*, 196-197. Toroslu'ya göre, kanunun çatışır gibi gözüken normlardan birinin uygulanmayacağını öngördüğü durumlarda gerçek anlamda bir normlar çatışması söz konusu değildir. Zira kanun uygulanacak hükmü açıkça göstermiştir. Bkz. Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 85.

¹⁹ Bir norm, açık ya da örtülü biçimde bir başka normun uygulanabilmesi için onun gerisine çekilirse, yardımcı normun sonralığı ilkesi söz konusu olur.

ilkeler çerçevesinde türlere ayrıldığı,²⁰ görünüşte içtima hallerinin sadece özel normun önceliği ilkesi ile açıklanamayacağı ifade edilmektedir.²¹

Görünüşte içtima konusu kapsamında incelenen bileşik suça 5237 sayılı TCK'nın 42. maddesinde yer verilmiştir.²² Görünüşte içtima hallerinin, aslında ceza kurallarının yorumlanması yolu ile çözümlendiği ifade edilmektedir.²³ Bu yüzden TCK'nın 42. maddesinde yer verilen bileşik suç hükmü olmasaydı dahi aynı sonuca normların yorumlanması yoluyla ulaşılabileceği belirtilmektedir.²⁴

Bkz. İçel, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 608. TCK'nın "Kamu İdaresinin Güvenilirliğine ve İşleyişine Karşı Suçlar" bölümünde kamu görevlilerince işlenebilecek suçlar gösterilmiştir. Bu bölümde düzenlenen suçlardan birçoğu aynı zamanda "görevi kötüye kullanma" suçunu oluşturmaktadır. Ancak görevi kötüye kullanma suçunun düzenlendiği TCK'nın 257. maddesinde; "*kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında*" ifadesine yer verilerek diğer hükümlerin uygulanabilmesi durumunda bu hükmün açıkça geri çekileceği belirtilmiştir.

²⁰ Kayıhan İçel, "Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri ve Yeni Türk Ceza Kanunu," *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7, no: 14 (2018): 37-39, <https://www.ticaret.edu.tr/uploads/kutuphane/dergi/s14/035-049.pdf>; İçel, bu ilkelerin yanı sıra normlardan birinin seçilmesi ilkesinin de var olduğunu, bu ilkenin görünüşte içtima ilkelerinin arasına sokulmaması taraftarı olan yazarların çoğunlukta olduğunu ifade etmektedir. Bkz. İçel, *Suçların İçtimai*, 176. Alternatif tipiklik için ayrıca bkz. Heinrich, *Ceza Hukuku Genel Kısım II*, 431 vd.

²¹ İçel, *Suçların İçtimai*, 181-183; Toroslu'ya göre; "özel normun önceliği ilkesi" görünüşte normlar çatışmasına ilişkin sorunları çözmeye yeterlidir. Bkz. Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 85.

²² Tüketen-tüketilen norm ilişkisinin en tipik örneğinin bileşik suç olduğu ifade edilmektedir. Artuk et al., *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 705.

²³ Timur Demirbaş, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2012), 501.

²⁴ Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 335-336, "*yağma suçunda, ilk bakışta hem cebir veya tehdit suçuna hem de hırsızlık suçuna ilişkin hükümler uygulanabilir gözükmesine rağmen, sadece yağma suçunu öngören hüküm uygulanmaktadır.*

TCK 42. maddesindeki düzenlemeye göre; *biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suça bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.*²⁵

Bileşik suçta ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilen suç ilke olarak daha hafif olan suçtur.²⁶ Nitekim konut dokunulmazlığı ihlal edilerek işlenen yağma suçunda, hafif olan suç konut dokunulmazlığının ihlali suçudur. Ayrıca suçun temel şekli ile ağırlaştırılmış halinin koruduğu hukuki yarar aynıdır.²⁷

Birbirine bağlı olarak gerçekleştirilen suçlar²⁸ ile bileşik suçlar arasında fark bulunmaktadır.²⁹ Gerçi bileşik suçlarda da bileşik suçu oluşturan unsur suç ya da ağırlaştırıcı neden olarak belirlenen suç, çoğu zaman diğer unsur suçu işlemek için

Zira yağma suçuna ilişkin hüküm özel hükümdür. Nitekim tehdit ve cebir suçlarını öngören TCK 106 ve TCK 108 maddelerine nazaran fazladan bir malın alınması unsurunu, hırsızlık suçunu öngören TCK 141 maddesine nazaran da fazladan tehdit veya cebir unsurunu içermektedir."

²⁵ Bileşik suçta, bu suçu oluşturan suçlardan birinin, diğerinin unsuru olmadığı, aksine iki ya da daha fazla suçun bir araya gelerek üçüncü bir suçu oluşturduğu ifade edilerek kanunun koyucunun bileşik suç tanımı haklı olarak eleştirilmiştir. Bkz. Nevzat Toroslu ve Yüksel Ersoy, "Kanunlaşmaması Gereken Bir Tasarı," iç. *Türk Ceza Kanunu Reformu II, Makaleler, Görüşler, Raporlar, İkinci Kitap* (Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2004), 13.

²⁶ Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2016), 263.

²⁷ Hamide Zafer, *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75* (İstanbul: Beta Yayınevi, 2015), 445.

²⁸ Bir suçu işlemek veya işlenmiş bir suçu gizlemek için suç işlenmesi ya da işlenmiş bir suç vasıtasıyla başka bir suçun işlenmesi halleri "birbirine bağlı olarak gerçekleştirilen suçlar" olarak adlandırılmaktadır.

²⁹ Tahir Taner, *Ceza Hukuku Umumi Kısım* (İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1953), 482-483.

gerçekleştirilir.³⁰ Nitekim yağma suçunun unsurları olan cebir ve tehdit suçu, esasen hırsızlık suçunu, yani malikinin ya da zilyedinin rızası olmadan, malın alınması için gerçekleştirilir. Bununla birlikte bir suçun diğerinin işlenmesinde araç olması, bileşik suçun varlığı için tek başına yeterli değildir. Kanunda açıkça araç suçun, unsur suç ya da ağırlaştırıcı neden olarak düzenlenmesi gerekmektedir.³¹ Nitekim yağma suçunun ağırlaştırıcı nedeni olan konut dokunulmazlığının ihlali suçu; cinsel saldırı veya kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçları yönünden unsur suç ya da ağırlaştırıcı neden değildir; cinsel saldırı veya kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçları ile birlikte ya da birbirine bağlı olarak işlenmesi halinde fail ayrıca konut dokunulmazlığının ihlali suçundan da cezalandırılacaktır.³² Yağma suçunun işlenmesi için bir kişinin konutuna girilmiş olunabilir. Bu durumda konut dokunulmazlığını ihlal etmek yağma suçu için bir araçtır ve kanunda yağma suçunun nitelikli

³⁰ Veli Özer Özbek, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2019), 541.

³¹ Bkz. Centel, Zafer ve Çakmut, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, 520-521; Dönmezer ve Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Cilt II*, 654; ayrıca bkz. Yar. CGK, E. 2016/13-32, K.2016/228, 03.05.2016, (UYAP)

³² Sanık ile mağdur aynı köyde yaşamaktadırlar. Sanık yalnız yaşayan mağduru evine girmiş, mağduru yaralayarak etkisiz hale getirmiş ve iki saat boyunca yatak odasında mağdura cinsel saldırıda bulunmuştur. Cinsel saldırıda bulunduktan sonra çekyatın üzerinde bulunan ve mağdura ait olan 25 TL'yi alan sanık evden ayrılmıştır. Bu olayda yüksek mahkeme, cinsel saldırı ve nitelikli yağma suçunun oluşacağı, yağma suçunun nitelikli halinden cezalandırılma yoluna gidildiği için ayrıca konut dokunulmazlığının ihlali suçundan cezalandırılmaması gerektiği yönünde karar vermiştir. Bkz. Yar. CGK, E.2017/90 K. 2018/462, 23.10.2018, (UYAP). Eylemin yağma suçu değil de, hırsızlık suçunu oluşturduğu değerlendirilseydi, ayrıca konut dokunulmazlığının ihlali suçundan ceza verilecekti.

hali olarak kabul edilmiştir. Bu yüzden fail, sadece nitelikli yağma suçundan cezalandırılacaktır.³³

Unsur ya da ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilen suç, suç tipinde açıkça gösterilmemişse bileşik suçtan söz edilemeyecektir.³⁴ Unsur suçun ya da ağırlaştırıcı neden teşkil eden suçun, suç tipinde açıkça belirtilmiş olması gerektiğinden anlaşılması gereken; mutlaka ilgili suçun adının bileşik suç tipinin içerisinde belirtilmiş olması değil, bu suçun eylem unsurunun bileşik suç tipi içerisinde ifade edilmiş olmasıdır.³⁵

Uygulamada tereddüt doğurması nedeniyle öğretide bu duruma ilişkin olarak çoğunlukla TCK'nın 82/1-h maddesinde yer alan nitelikli kasten öldürme düzenlemesi örnek verilmektedir.³⁶ İlgili maddeye göre; *kasten öldürme suçu, bir suçu gizlemek, delillerini ortadan kaldırmak veya işlenmesi kolaylaştırmak ya da yakalanmamak amacıyla işlenmesi halinde cezadan artırım yapılacaktır.*³⁷ Somutlaştırmak gerekirse; mağdurun malını almak için ya da işlenen yağma suçunun açığa çıkmaması için kasten öldürme suçu işlenirse hem TCK'nın 82/1-h maddesinde belirtildiği şekliyle nitelikli kasten öldürmeden hem de yağma

³³ Bkz. Yar. CGK, E.2014/13-484, K.2016/108, 01.03.2016, (UYAP)

³⁴ Dönmezer ve Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Cilt II*, 654.

³⁵ Özbek, Doğan ve Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 542.

³⁶ Bkz. Bahri Öztürk ve Mustafa Ruhan Erdem, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2013), 357; Demirbaş, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 505.

³⁷ TCK'nın 82/1-h maddesinin uygulanabilmesi için, amaç suçun tamamlanması gerekmediği gibi, suçun teşebbüs derecesinde, hatta hazırlık hareketi aşamasında kalmış olmasının bir öneminin olmadığı, failin öldürme eylemini, amaç suçu gizlemek, suçun işlenmesini kolaylaştırmak, delillerini ortadan kaldırmak veya yakalanmamak için gerçekleştirmesinin yeterli olduğu ifade edilmiştir. Bkz. Yar. CGK, E.2011/1-113, K.2011/207, 11.10.2011, (UYAP)

suçundan ayrı ayrı ceza verilecektir.³⁸ Ancak böylesi bir durumda da failde, kasten öldürme kastıyla eşzamanlı olarak yağma suçunu işleme niyetinin bulunması gerekir. Başta maktulü yağmalama amacı olmayan fail, kasten öldürme suçunu işledikten sonra mağdurun üzerindeki eşyayı almaya karar verirse artık hırsızlık suçundan bahsedilecektir.³⁹ Yüksek mahkeme; TCK'nın 82/1-h maddesinde yer alan nitelikli kasten öldürme düzenlemesinin bileşik suç olmadığı, failin bir suçu gizlemek, işlenmesini kolaylaştırmak, yakalanmamak veya diğer bir suçun delillerini kaldırmak amacıyla birini öldürmesi durumunda hem araç niteliğinde olan kasten öldürme suçundan hem de amaçladığı suçtan ayrı ayrı cezalandırılması gerektiği yönünde kararlar vermektedir.⁴⁰

³⁸ Farklı görüş için bkz. Uğur Alacakaptan, *Suçun Unsurları* (Ankara: Sevinç Matbaası, 1975), 62-63; "hırsızlık yaparken kendisini yakalayan ev sahibini, suçun meydana çıkmaması için öldüren kimse, hırsızlık ve öldürmeden ayrı ayrı ceza görmeyip, adam öldürmenin 'bir suçu gizlemek ya da delil ve emarelerini ortadan kaldırmak için' işlenmiş olmasını adam öldürme suçunun şiddet nedeni sayan hükmü uyarınca tek cezaya çarptırılacaktır."

³⁹ Nur Centel, Hamide Zafer ve Özlem Çakmut, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar Cilt: 1* (İstanbul: Beta Yayınevi, 2017), 390. Ancak bu durumda da failin başlangıçta yağma kastı ile hareket etmediğinin ispatı zor olacaktır.

⁴⁰ Bkz. Yar. CGK, E:2014/1-707, K.2015/504, 08.12.2015, (UYAP), "sanıkların eylem öncesinde gözlem yaparak katılan ile maktule ait para ve değerli eşyaları tespit ettikleri, katılana karşı gerçekleştirilen basit yaralama eyleminin cep telefonu ve bir miktar parayı elde etmeye yönelik olduğunun anlaşıldığı, suç tarihinde inşaat işçisi olan sanığın maktulü öldürdükten hemen sonra katılana 'günlük 50 liraya çalıştığı' yönündeki söyleminin, öldürme eyleminin cinsel ilişki bedeli olarak verilen parayı geri almak için gerçekleştirildiğini desteklediği, bu anlamda katılana karşı uygulanan basit yaralama ile maktulün öldürülmesi eylemlerinin para ve değerli eşyaları elde etmeye yönelik olup sanıkların eyleminin nitelikli yağma suçunu oluşturduğunun kabulü gerekmektedir." Bir suçu gizlemek, delillerini ortadan kaldırmak veya işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla kasten öldürme suçunun yanı sıra yağma suçundan da ceza verilmesi gerektiği yönünde karar için ayrıca bkz. Yar. 1. CD, E.2012/4569, K.2012/9065, 05.12.2012, (UYAP), "sanıkların olay gecesi maktulün bekçi olarak çalıştığı

İlgili suç tipinde, fiil gerçekleştirilirken failde bulunması gerektiği belirtilen saik, suçun maddi unsuruna değil, manevi unsuruna dâhildir; suçun tamamlanması için failin saikine ulaşmış olması aranmaz.⁴¹ TCK'nın 82/1-h maddesindeki; “bir suçu gizlemek, delillerini ortadan kaldırmak veya işlenmesi kolaylaştırmak ya da yakalanmak amacıyla” ifadesi nitelikli halin uygulanması için failde bulunması gereken saiki nitelediğinden zaten bileşik suçtan söz edilemeyecektir.⁴²

Tüm bileşik suçlar sadece iki suçun bir araya gelmesi ile oluşmaz. Bazı durumlarda üç suç bir arada bulunabilir.⁴³ Nitekim konut içinde yağma suçu, bu türdeki bileşik suçun bir örneğidir. Bileşik suç niteliğinde olan yağma suçunun, başka bir suç niteliğindeki konut dokunulmazlığı ihlal edilerek işlenmesi hali ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmiştir.⁴⁴ Bu nedenle konut içinde yağma suçunun işlenmesi durumu söz konusu

işyerine hırsızlık amacıyla girdikleri, maktulün kendilerini görüp polise şikayette bulunacağını demesi üzerine sanıklardan birinin kürekle maktulün başına vurarak öldürdüğü, daha sonra işyerinde bulunan kasayı açarak içinde bulunan paraları aldıkları olayda sanıkların eylemlerinin ‘bileşik suç’ olan geceleyin birden fazla kişi ile birlikte işyerinde yağma suçunu oluşturduğu”

⁴¹ Toroslu, Ceza Hukuku Genel Kısım, 207.

⁴² Bkz. Dönmezer ve Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Cilt II*, 654, “Özel kast hallerinde bileşik suç durumu yoktur.” Başka örnek vermek gerekirse cinsel saldırı veya cinsel istismar suçlarının yanı sıra kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu işlendiğinde, failde cinsel saikin bulunması nedeniyle verilen cezadan TCK'nın 109/5 maddesi uyarınca artırım yapılması çifte cezalandırma olarak değerlendirilemeyecektir. Zira TCK'nın 109/5. maddesi bileşik suç niteliğinde değildir. Cinsel istismar ile cinsel saldırı suçlarının yanı sıra kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu işlendiğinde, cinsel amaç bulunması nedeniyle ayrıca cezadan artırım yapılması gerektiği yönünde karar için bkz. Yar. 14. CD, E.2019/544, K.2019/11294, 03.10.2019, (UYAP).

⁴³ Soyaslan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 264.

⁴⁴ Öztürk ve Erdem, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*, 357.

olduğunda, hırsızlık suçundaki uygulamanın⁴⁵ aksine faile ayrıca konut dokunulmazlığının ihlali suçundan ceza verilmeyecektir.⁴⁶

Bileşik suçlar, onu oluşturan suçların değil, doğrudan bileşik suçun neticesinin gerçekleştiği zamanda tamamlanmış olur.⁴⁷

Bileşik suçta, unsur suçlardan biri teşebbüs halinde kalmış, diğer unsur suçun icra hareketlerine hiç başlanmamış olsa dahi bileşik suça teşebbüsün varlığının kabul edilmesi gerektiği ifade

⁴⁵ TCK'nın 142/2-h maddesinde; *"herkesin girebileceği bir yerde bırakılmakla birlikte kilitlemek suretiyle ya da bina veya eklentileri içinde muhafaza altına alınmış eşya hakkında"* ifadesi yer almaktadır. Yüksek mahkemece verilen kararda; söz konusu nitelikli hal bakımından hırsızlık suçunun bina ve eklentilere girilerek işlenmesi mümkün bulunduğu gibi bina ya da eklentiye girilmeden işlenmesinin mümkün olduğu, maddedeki düzenleme ile bina veya eklentilere girilip, girilmemesi değil, çalınan eşyanın bina veya eklentileri içerisinde muhafaza altına alınmış olmasının esas olarak önemsendiği, bu suç tipinin esas olarak bileşik suç olarak hüküm altına almak isteseydi 765 sayılı TCK'da olduğu gibi *"bina veya eklentilerine girilmek suretiyle"* şeklinde bir düzenlemeye yer vereceği, bu nedenle hırsızlık suçunun bina içerisinde işlenmesi halinde ayrıca faili konut dokunulmazlığından da cezalandırılması gerektiği, kaldı ki TCK'nın 142/4 maddesinin böyle bir uygulama yapılmasını açıkça ortaya koyduğu ifade edilmiştir. Bkz. Yar. CGK. E.2014/13-484, K.2016/108, 01.03.2016, (UYAP). TCK'nın 142/1-b maddesinde hırsızlık suçunun nitelikli halinin düzenlendiğini, bina içerisinde işlenmesi halinde faile hırsızlık suçundan daha ağır ceza verileceğini, bileşik suç niteliğinde olan bu hükmün konut dokunulmazlığının ihlalini zaten cezalandırdığını, faile ayrıca TCK'nın 116. maddesinde düzenlenen konut dokunulmazlığının ihlalden ceza verilmesinin *"bir suç için bir ceza verilir ilkesi"* nin ihlali olduğunu ifade eden yazarlar bulunmaktadır. Bkz. Metin Feyzioğlu ve Devrim Güngör, *"Bir Suç İçin Bir Ceza Verilir İlkesinin İhlali TCK md. 142-4," Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 56, no:1 (2007): 142-143, https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000000336

⁴⁶ Bkz. Yar. CGK, E.2016/13-32, K.2016/228, 03.05.2016, (UYAP).

⁴⁷ Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 336.

edilmektedir.⁴⁸ Yine ağırlaştırıcı nedeni oluşturan suç tamamlanmış, buna karşılık asıl suç teşebbüs derecesinde kalmış ise, teşebbüs derecesinde kalmış bileşik suçtan cezalandırma yoluna gidilir.⁴⁹

Bileşik suçlarda TCK'nın 36. maddesinde düzenlenen gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanabilir.⁵⁰ Fail, suçun icra hareketlerinden gönüllü vazgeçer veya kendi çabalarıyla suçun tamamlanmasını veya neticenin gerçekleşmesini önlerse teşebbüsten cezalandırılmaz. Nitekim bileşik suç olan yağmada, cebir kullanıldıktan sonra malın alınmasından vazgeçilmesi durumunda yağmaya teşebbüsten değil, sadece cebir suçundan cezalandırılma yoluna gidilecektir. Ancak belirtmek gerekir ki gönüllü vazgeçmenin, dış etkenler olmadan failin özgür iradesinden kaynaklanması gerekmektedir.⁵¹ Maddi ya da manevi engeller nedeniyle fail icra hareketini tamamlamaktan vazgeçmiş ise gönüllü vazgeçmenin varlığından söz

⁴⁸ Mustafa Özen, *Suçların İctimai (Zincirleme Suç-Fikri İctima-Bileşik Suç)*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (2008), 133.

⁴⁹ Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 336.

⁵⁰ Mustafa Özen, *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2017), 794.

⁵¹ Bkz. Yar. 6. CD, E.2012/13430, K.2015/43330, 05.10.2015, (UYAP); sanıkların, mağdurdan 1.000.000 TL fidye almayı planladıkları, sanıklardan birinin önemli bir mesele konuşmak bahanesi ile mağduru arayarak evden dışarıya çıkmasını sağladığı, mağduru darp ederek arabaya bindirdikleri ve bir süre araba ile dolaştıkları, sanıkların olay sırasında katılana, kendisini bir namus meselesi nedeniyle kaçırdıklarını beyan etmekle yetindikleri, daha önceden düşünüp planladıkları yağma suçunun icrai hareketlerini sürdürüp gerçekleştirmelerinden alıkoyan herhangi bir engel olmamasına rağmen kendi iradeleri ile yağma suçunu işlemekten vazgeçtikleri olayda yüksek mahkeme, TCK 36. maddesinde yer alan gönüllü vazgeçme hükmü uyarınca sanıkların sadece o ana kadar gerçekleştirdikleri kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan cezalandırılması gerektiğine hükmetmiştir.

edilemeyecektir.⁵² Yağma suçu yönünden değerlendirme yapmak gerekirse, malı almak için cebir kullanan fail, mağdurun mukavemeti ya da yakalanma korkusuyla icra hareketini sürdürmeyip malı almaktan vazgeçerse, gönüllü vazgeçmenin varlığından söz edilemeyecek ve yağmaya teşebbüsten cezalandırılacaktır.⁵³

Yağma suçu tamamlandıktan sonra, kişinin aldığını geri vermesi ya da tüm zararı gidermiş olması halinde gönüllü vazgeçme hükmü değil; diğer şartları mevcut ise TCK'nın 168. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükmü uygulanacaktır.⁵⁴ Etkin pişmanlık hükmünün uygulanması için failerin ve şeriklerin bizzat pişmanlık göstermesi⁵⁵ ve bir zararın

⁵² Ersin Şare, "Suça Teşebbüsün Cezasızlığı: Gönüllü Vazgeçme," *Adalet Dergisi*, no: 56 (Eylül 2016): 167.

⁵³ Bkz. Yar. CGK, E.2015/6-258, K. 2017/486, 21.11.2017, (UYAP); yüksek mahkeme vermiş olduğu bir kararında; kendisini tanınmayacak bir hale sokarak mağdura ait kuyumcuya giren sanığın, içinde tabanca olduğu izlenimi oluşturacak şekilde elindeki poşeti tanıklara doğrulttuğu, karşı koymalarını engellemek için "bu gerçek silah, oyuncak değil" diyerek ziynet eşyasının bulunduğu vitrin camını açmaya çalıştığı, bu sırada tanıklardan birinin alarm düğmesine basmaya çalıştığı, bunu fark eden sanığın yakalanmamak için kuyumcudan kaçtığı olayda; elinde olmayan nedenlerle işlemeyi kastettiği suçun icra hareketlerini sürdüremeyen sanığın TCK'nın 36. maddesinde düzenlenen gönüllü vazgeçme hükmünden yararlanamayacağına, sanığın fiilinin yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğuna hükmetmiştir.

⁵⁴ Mehmet Emin Artuk et al., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2019), 615.

⁵⁵ Yar. CGK, E.2017/6-161, K.2018/18, 23.01.2018, (UYAP); yağma suçunu gerçekleştirdikten sonra kaçmaya başlayan sanığın, mağdur ve çevrede bulunan insanlar tarafından kovalanmaya başlanması üzerine suça konu cep telefonunu yere atıp kaçmaya devam ettiği olayda yüksek mahkeme; sanığın suça konu cep telefonunu pişmanlığın etkisi ile değil kendisini takip eden kişilerden kurtulmak amacıyla, başka bir anlatımla dış etkenlere bağlı olarak yere attığı anlaşıldığından sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 168.

ortaya çıkması gerekmektedir. Yağmaya teşebbüs edilmiş ancak yapılan hareket neticesinde herhangi bir zarar oluşmamışsa etkin pişmanlık hükmünün uygulanması mümkün değildir.⁵⁶

Bileşik suçta, ağırlaştırıcı neden olarak yer alan bağımsız suçun soruşturulması veya kovuşturulması şikâyete tabi kılınmışsa ya da bu suç uzlaşma kapsamında; şikâyet yokluğunda ya da uzlaşma halinde bileşik suçun bölünebileceği ve sadece temel suçtan dolayı failin cezalandırılması yoluna gidileceği ifade edilmektedir.⁵⁷ Böylesi bir durumun bileşik suçun bölünemeyen yapısına istisna getirmediğini düşündüğümüzden, bileşik suç şikâyete tabi ve uzlaşma kapsamında değilse failin yine nitelikli bileşik suçtan cezalandırılması gerektiği düşüncesindeyiz. Bu yüzden yağma suçunda, ağırlaştırıcı neden olan konut dokunulmazlığının ihlalinin uzlaşma kapsamında olması nedeniyle bu suç yönünden uzlaştırma yapılması ve yağma suçunun bölünerek sadece basit yağma suçundan cezalandırılma yoluna gidilmesi mümkün olmamalıdır.⁵⁸

maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükmünün uygulanmayacağına hükmetmiştir.

⁵⁶ Keskin Kaylan, "Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları (765 ve 5237 Sayılı Yasalardaki Düzenlemelerin Karşılaştırılması Bir Değerlendirilmesi)," *Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* I, no: 1 (Haziran 2013): 47-48.

⁵⁷ Hakan Hakeri, *Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2016), 602; Özen, *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 793.

⁵⁸ Bileşik suç şikâyete tabi ve uzlaşma kapsamında değilse, unsur suçlar şikâyete tabi ya da uzlaşma kapsamında olsa da, bileşik suç bölünemeyeceğinden fail yine bileşik suçtan cezalandırılacaktır. Benzer yönde karar için bkz. Yar. 6. CD, E.2015/1305, K.2018/984, 12.02.2018, (UYAP). TCK'nın 150/1. maddesi uyarınca sadece tehdit suçundan cezalandırılma yoluna gidildiğinde şüphesiz uzlaşma olursa düşme kararı verilebilecektir.

II. 5237 SAYILI CEZA KANUNUNDA YER VERİLEN YAĞMA DÜZENLEMESİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bir tasniflemeye göre suçlar, bağlı hareketli suçlar ve serbest hareketli suçlar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.⁵⁹ Bağlı hareketli suçlar; kanunun, tipik hareketin belirli şekilde veya belirli vasıtalarla işlenmesini öngördüğü suçlardır.⁶⁰ Yağma suçunda da malın herhangi bir şekilde alınması kabul edilmemiş ancak cebir veya tehdit kullanılması halinde bu suçun oluşacağı kanuni tipte belirtilmiştir. Bu nedenle yağma suçu, bağlı hareketli suçlar kapsamına girmekte,⁶¹ hem cebir ile tehdidin hem de alma hareketinin gerçekleştirilmesi nedeniyle aynı zamanda çok hareketli suçlar arasında yer almaktadır.⁶² Doğal anlamda birden çok hareket olmasına rağmen, suç tanımıyla cebir ve tehdit ile hırsızlık fiilleri bir araya getirilerek hukuki hareket birliği sağlanmıştır.⁶³

Yağma suçunun koruduğu hukuki menfaatler, mülkiyet ve zilyetlik ile özgürlüktür.⁶⁴ Kişi hürriyetine karşı suçlar kapsamında olan cebir veya tehdit kullanımı malın alınması için

⁵⁹ Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 131, “serbest hareketli suçlar, hareketin tipik sonuç yönünden nedensel bir değer taşımasının, yani onu meydana getirmeye elverişli olmasının yeterli kabul edildiği suçlardır.” Bkz. Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 132.

⁶⁰ Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 131.

⁶¹ Yıldız, “Yağma”, 89.

⁶² Büşra Şenerdoğan, “Yağma Suçu (m. 148-150),” iç. *Malvarlığına Karşı Suçlar (m. 141-169)* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018), 90.

⁶³ Eric Hilgendorf ve Brian Valerius, *Alman Ceza Hukuku Genel Kısım*, Çeviren: Salih Oktar, (Ankara: Yetkin Yayınları, 2021), 347.

⁶⁴ Jescheck, *Alman Ceza Hukukuna Giriş*, 108.

araç niteliğinde olduğundan yağma suçu malvarlığına karşı suçlar arasında düzenlenmiştir.⁶⁵

İlgili bileşik suç tipinde özellikle belirtilmemişse bileşik suç oluşturur unsur suçların belirli bir zaman sırası izlenerek gerçekleştirilmesinde bir zorunluluk bulunmamaktadır. Unsur suçlardan biri önce gerçekleştirilebileceği gibi diğer unsur suçtan sonra da gerçekleştirilebilir. Yağma suçunun oluşumunda, önce araç niteliğindeki cebir veya tehdit hareketleri yapılır; sonrasında ise asıl amaç olan malın alınması hareketi gerçekleştirilir. Bununla birlikte ilk önce mal alındıktan sonra ancak icra hareketleri tamamlanmadan cebir ya da tehdit kullanılması hallerinde de yağma suçunun oluşabileceği ifade edilmektedir.⁶⁶

Bileşik suçta, unsur suçların hangisinin önce gerçekleştirilmesi gerektiği ya da ağırlaştırıcı neden niteliğinde olan suçun esas suçtan sonra mı yoksa önce mi gerçekleştirilmesi gerektiği hususunda kanunda bir açıklık bulunmamaktadır. Bu nedenle her bileşik suç tipinin kanundaki tanımlanmasına göre hareket edilecektir. Ceza Kanundaki bileşik suç tiplerine bakıldığında, araç suçun önce, amaç suçun ise sonra gerçekleştirilmesini gerektiren biçimde tanımlamalar yapıldığı gözlemlenmektedir. Nitekim yağma suçunun tanımlandığı TCK'nın 148. maddesinde; "tehdit ya da cebir ile malın alınması" ifadesi yer almaktadır. Her ne kadar bileşik suçlarda, unsur suçların önce ya da sonra işlenmesi gibi bir zorunluluk bulunmasa da yağma suçunun tanımlandığı hüküm esas alındığında, araç suç olan tehdit ve cebir hareketinin önce, malın

⁶⁵ Bkz. Sulhi Dönmezer, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler* (İstanbul: Yetkin Yayınevi, 1998), 361; "yağma suçunda kişinin özgürlüğüne yönelen saldırı, mamelek aleyhine işlenen suçun gerçekleştirilmesi bakımından bir araç teşkil ettiğinden suç yine mal aleyhindedir."

⁶⁶ Özen, *Suçların İçtimaı* (Zincirleme Suç-Fikri İçtima-Bileşik Suç), 71.

alınması şeklindeki amaç suçun ise sonra ya da her iki unsur suçun eşzamanlı olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.⁶⁷ Malın alınmasından sonra kullanılan araç hareketler yağma suçunu değil, duruma göre ayrı ayrı hırsızlık ile cebir veya tehdit suçlarını oluşturacaktır.⁶⁸ Aşağıda dolaylı yağma bahsinde değinileceği üzere önce malın alındığı, sonrasında malın muhafazası için cebir ya da tehdidin kullanıldığı hallerin yağma kapsamında değerlendirilmesi için bize göre açık bir düzenleme ihtiyacı vardır.

Cebir veya tehdit fiili ile malın teslim edilmesi, alınması ya da alınmasına karşı koyulmaması arasında sebep-sonuç ilişkisi bulunmalıdır.⁶⁹ Nitekim yağma suçunun bir unsuru ve aynı zamanda kasten yaralama niteliğinde olan cebrin, malın alınması için kullanılmaması, başka bir ifade ile cebir niteliğindeki kasten yaralama suçu ile malın alınması arasında illiyet bağının bulunmaması hallerinde yağma suçunun oluşmayacağı ve bu gibi bir durumda nitelikli hırsızlık suçunun oluşacağı yönünde yüksek mahkemenin kararı bulunmaktadır.⁷⁰

⁶⁷ Yağma suçunun oluşumu için, zilyedin mal üzerinde tasarruf imkanının ortadan kalkması anına kadar cebir veya tehdidin kullanılması gerektiği ifade edilmiştir. Bkz. Artuk et al., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 592.

⁶⁸ Korkmaz, *Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu*, 60, Korkmaz'a göre; malın alınmasına rağmen, kesintisiz takip esnasında zilyetliğini güvende tutmak isteyen failin kullandığı cebir veya tehdit yağma suçunu oluşturabilecektir. Bkz. 61-62.

⁶⁹ Centel, Zafer ve Çakmut, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*, 392.

⁷⁰ Bkz. Yar. CGK, E.2018/6-209, K.2020/277, 09.06.2019, (UYAP) "*saniğin olay tarihinde mağdurun evine misafir olarak geldiği, hep beraber içki içerek eğlendikleri sırada saniğin alkolün etkisiyle agresifleşmeye başlaması üzerine mağdurenin sanıktan evi terk etmesini istediği, saniğin bunu kabul etmemesi üzerine mağdure ile aralarında çıkan kaoga sonucu saniğin mağdureyi basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde yaraladığı ve evden çıkarken masanın üzerinde duran arabanın anahtarını alıp söz konusu araçla olay yerinden ayrıldığı olayda; saniğin olay günü mağdurenin evine cinsel ilişkiye girme amacıyla gittiğini, gittiği yerde*

Bir taşınır malın cebir ya da tehdit kullanılarak alınması ve sonrasında değersiz olduğu düşünülerek bu mala zarar verilmesi durumunda sadece yağma suçundan ceza verilecektir. Zira kanun koyucu yağma suçundaki hukuka aykırılık yoğunluğunu ve faildeki kusuru dikkate alarak ceza öngörmüştür; cebir ya da tehdit kullanılarak alınan malın kullanılması, satılması ya da tahrip edilmesi ayrıca cezalandırılmamaktadır.⁷¹

kadın bekledikleri halde travesti bulunca mağdure ile aralarında kavga çıktığını savunması, tanışın olay günü mağdurenin evinde hep beraber alkol aldıklarını, travesti olan mağdure ve arkadaşlarının kendilerine kadın bulacaklarını söylemelerine rağmen bekledikleri kadın gelmeyince sadece sözlü tartışma yaşayarak evden ayrıldıklarını; diğer tanışın da mağdure ile sanık arasında sebebini tam hatırlayamadığı bir nedenden dolayı münakaşa çıktığını, evden çıkarken sanığın mağdureyi iteklediğini, sanık tarafından arabanın anahtarının alındığını görmediğini ancak arabanın çalıştırılması sesini duyunca çalıştığını ifade etmeleri ve mağdurenin basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde yaralandığına dair doktor raporunun bulunması karşısında; baştan beri yağma kastıyla hareket ederek mağdureyi arabanın anahtarını vermeye mecbur bırakmak için yaraladığından bahsedilmeyecek olan sanığın, mağdure ile yaşadıkları tartışma sonucu onu yaraladığının, bu olayın vermiş olduğu sinirle de mağdureye ait arabanın anahtarını masanın üzerinden alıp bu araba ile olay mahallinden ayrıldığıının, bu nedenle mağdureye yönelik gerçekleştirdiği kasten yaralama eylemi ile arabanın anahtarının alınması arasında illiyet bağının bulunmadığının ve sanığın eyleminin TCK'nın 142. maddesinin ikinci fıkrasının d bendindeki nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğunun kabulü gerekmektedir."

⁷¹ Ayhan Önder, *Ceza Hukuku Genel Hükümler Cilt II-III*, (İstanbul: Beta Yayınevi, 1992), 483; Önder'e göre; sonraki fiilin cezalandırılmaması için, failin gerçekleştirdiği ilk suç ile sonraki fiillerin aynı hukuki konu üzerinde meydana gelmesi gerekir. Ayrıca ilk suçu gerçekleştiren ile sonraki fiilleri işleyen fail aynı kişi olmalıdır. Failin ilk suçu işledikten sonra, hukuk düzenine getirdiği zararın büyütülmemesi ve bu zararın arttırılmaması gerekir. İlk işlenmiş olan suçtaki kusurun, daha sonra gerçekleştiren hareketleri kapsamı içine almış olması gerekir. Bkz. Önder, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 483-484.

A. Yağma Suçunun Unsuru Olan Cebire İlişkin Değerlendirme

“Cebir, mağdur tarafından yapılmış ya da yapılacak olan direnmeyi ortadan kaldırmak amacıyla yapılan ve mağdura fiziki yönden etki yapan her türlü davranış” olarak tanımlanmaktadır.⁷²

Eski kanun döneminde cebir kullanılmasının her zaman kasten yaralama suçunu teşkil etmediği ve cebirden söz edebilmek için mutlak olarak kasten yaralama boyutuna ulaşmasının şart olmadığı⁷³, bunun yanında yağma suçu işlenirken kullanılan cebir, neticesi sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama neticesine yol açmış ise ayrıca kasten yaralama suçundan ceza verilmesi gerektiği ifade edilmekteydi.⁷⁴ 5237 sayılı TCK döneminde ise kanunda yapılan düzenlemelere bakıldığında kasten yaralama ile cebir suçları maddi unsur bakımından birbiriyle eşdeğer kabul edilmiştir. Aralarındaki tek fark manevi unsura ilişkindir. Cebir suçu özel kast ile işlenen bir suçtur.⁷⁵ Cebir ve kasten yaralama suçlarının maddi unsurları

⁷² Timur Demirbaş, “Yağma Suçları,” iç. 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Hukuk Devletinde Suç Yaratılmasının ve Suçun Aydınlatılmasının Sempozyumu, Editör: Bahri Öztürk, (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2009), 243.

⁷³ Dönmezer, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, 362.

⁷⁴ İçel, *Suçların İctimai*, 207.

⁷⁵ Pınar Memiş Kartal, “Türk Ceza Hukukunda Cebir Suçu (TCK M. 108),” Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2, no: 1 (2010): 1042, <http://dosya.gsu.edu.tr/Docs/HukukFakultesi/TR/FakulteDergisi/fakulteder-gisi-2010-1-Cilt-2-hukuk-fakultesi.pdf>. Nitekim TCK’nın 108. maddesine göre, bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye cebir kullanılması halinde, kasten yaralamadan verilecek ceza üçte birinden yarısına kadar arttırılacaktır. Yani fail, kasten yaralama niteliğindeki fiziksel müdahalesini bir şeyin yapılması veya yapılmaması ya da kendisinin yapılmasına müsaade edilmesi saiki ile

eşdeğer kabul edildiği için yağma suçunda kullanılan cebir nedeniyle failin ayrıca kasten yaralama suçundan cezalandırılmayacağı sonucu çıksa da; TCK'nın 149/2. maddesi uyarınca; yağma suçunda kullanılan cebir, neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralamaya yol açmış ise faile ayrıca bu suçtan ceza verilecektir.

Cebrin vücuda yönelik olması gerektiği ancak vücutla temasın şart olmadığı, korkutmak amacıyla yırtıcı bir köpekle bekleme veya önceden mağdurun direnmesini engellemek için mağduru kapalı yere kilitleme hallerinde cebrin var olduğunun kabul edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.⁷⁶ Bunun yanında maddi unsur olarak cebir ile kasten yaralamanın birbirinden farklı olduğunu, kanundaki düzenlemeye göre cebirden anlaşılması gerekenin yalnızca “vücuda acı veren” şeklindeki kasten yaralama olduğunu, cebrin, TCK'nın 86/1. maddesinde belirtildiği şekliyle kasten yaralamanın diğer seçimlik hareketleri olan mağdurun “sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasının” cebir kapsamında değerlendirilemeyeceğini, TCK'nın 148 maddesinin 3. fıkrasındaki “mağdurun, herhangi bir vasıta ile kendisini bilemeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi de; yağma suçunda cebir sayılır.” hükmünün bu görüşü desteklediğini ifade eden yazarlar da bulunmaktadır.⁷⁷

Sadece vücuduna acı verilmesi halinde değil, yapılan hareketle mağdurun sağlığının ya da algılama yeteneğinin

gerçekleştiğinde kasten yaralama suçu değil cebir suçu oluşacak ve kasten yaralama suçundan verilen ceza arttırılacaktır.

⁷⁶ Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem ve R. Murat Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2019), 752; Farklı yönde görüş için bkz. Mustafa Artuç, *Malvarlığına Karşı Suçlar* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018), 340.

⁷⁷ Artuk et al., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 587.

bozulduğu hallerde de yağma suçunun unsuru olan cebirin gerçekleştiğinin kabulü gerekmektedir.⁷⁸ Cebir için mağdur üzerinde fiziksel güç kullanılması ya da fiziksel güç etkisi yaratacak bir davranışta bulunulması şarttır. 765 sayılı kanun döneminde düzenleme altına alınan manevi cebir⁷⁹ yani şartlı tehdit yeni TCK'ya göre tehdit suçu kapsamında değerlendirildiğinden yağma suçunun cebir unsurunun içerisinde yer almamaktadır.

Yüksek mahkeme kararlarına bakıldığında cebirin varlığı için fiziki güç kullanılmasının arandığını söylemek mümkündür.⁸⁰ Ayrıca cebirin varlığı için mağdurun direnme kabiliyetine sahip bulunmasının gerektiği ifade edilmektedir.⁸¹

⁷⁸ Ezgi Cankurt, "Yağma Suçu ve Cebir Kavramı," *Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 1, no: 2 (Aralık 2015): 112.

⁷⁹ Manevi cebir, tehdit kavramı yerine kullanılmaktadır. Bkz. Faruk Erem, "Ceza Hukukunda "Cebir" Kavramı," *Yargıtay Dergisi* 16, no: 1-2, (Ocak-Nisan 1990): 94, <http://www.yargitaydergisi.gov.tr/dergiler/ya/ocak1990.pdf> ; "Esasında cebir kavramına tehdit dahil sayılır, çünkü tehdit manevi cebirden ibarettir."

⁸⁰ Bkz. Yar. 6. CD, E.2016/4944, K.2019/2047, 28.03.2019, (UYAP) "tanığın beyanında mağdurun kendisine, sanığın herhangi bir cebir ve tehdit olmadan arka cebinde bulunan cüzdanını aldığı söylediğini ifade ettiği, mahkemede ısrarla sorulmasına rağmen mağdurun zor ve tehdit unsurlarını açıklayamadığının ve Adli Tıp Kurumu 2. İhtisas Kurulunun 24.04.2015 tarihli raporunda mağdurun beden ve ruh bakımından kendini savunamayacağı ancak beyanlarına ana hatları ile itibar edilebileceğinin bildirildiğinin anlaşılması karşısında; yağma suçunun cebir veya tehdit unsurunun ne şekilde oluştuğunun tartışılıp gerekçelendirilmeden yazılı şekilde hüküm kurulması" .

⁸¹ Bkz. Engin Şafak, *Hırsızlık, Yağma (Gasp) ve Dolandırıcılık Suçları ile Müşterek Hükümler* (Ankara: İmaj İç ve Dış Ticaret A. Ş., 2002), 122-123; "cebir, şiddet veya tehlide maruz kalan kişinin kendini savunamayacak derecede çok küçük yaşta olması, akıl hastası ya da tamamıyla felçli durumda bulunması hallerinde yağma suçu unsurları itibarıyla oluşmadığından, hırsızlık suçuna göre hükümlülük kararı verilmelidir." Ayrıca bkz. Faruk Erem, *Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler*, Cilt: III (Ankara: Seçkin Yayınevi, 1993), 2402.

765 sayılı TCK'nın "ırza geçme" suçunun düzenlendiği 416. maddesinde; *cinsel davranışın akıl veya beden hastalığını veya kendi fiilinden başka bir sebepten veya kullandığı hileli vasıtalarla dolaylı fiile mukavemet edemeyecek bir halde bulunan bir kimseye karşı gerçekleştirilmesi durumunda ırza geçme suçunun oluşacağı belirtilmekteydi. Başka bir ifade ile akıl ve beden hastalığının bulunduğu, mağdurun kendini kaybedecek kadar sarhoş olduğu ya da başka bir sebepten ya da hileli araçlarla fiile direnemeyecek hale geldiği durumlarda mefruz cebirin var olduğu kabul edilmekteydi.⁸² Mağdurun akıl ve beden rahatsızlığının bulunması ya da iradesiyle kendini bilemeyecek ve savunamayacak hale getirmesi halleri cinsel özgürlüğe karşı suçlar yönünden mefruz cebir kapsamında değerlendirilmekteydi. Yine 765 sayılı TCK'nın 501. maddesinde, TCK'nın 148/3. maddesinde yer alan düzenlemeye benzer bir hükme yer verilmişti. İlgili madde de; *bir şahsın herhangi bir vasıta ile kendini bilemeyecek veya müdafaa edemeyecek hale getirilmesi dahi hırsızlık cürmünde cebir ve şiddet sayılır* ifadesi yer almaktaydı. Bu hükümdeki sınırlama nedeniyle kendi iradesi ile sarhoş olmuş bir kimsenin üzerinden hırsızlık yapılmış olması halinde 501. maddede yer alan hükmün uygulanmayacağı ifade edilmekteydi.⁸³*

5237 sayılı TCK'daki düzenlemeler esas alındığında mağdurun sırf akıl ve beden rahatsızlığının bulunması nedeniyle ya da aldığı uyuşturucu maddenin etkisiyle kendisini savunamayacak durumda olması mefruz cebir kapsamında değerlendirilemeyecektir.⁸⁴ Zira TCK'nın 148/3. maddesindeki

⁸² Sulhi Dönmezer, *Ceza Hukuku Özel Kısım, Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler* (İstanbul: Filiz Kitabevi, 1983), 88-93.

⁸³ Dönmezer, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, 368.

⁸⁴ Kimi yazarlara göre; "rızasına aykırı olmak" her zaman cebir anlamına gelmez. Mağdurun kendisinden ya da failin etkili olmadığı başka bir sebepten kaynaklı olarak gerçekleştirilen bir sebepten dolayı fiile

hükme göre, yağma suçu yönünden mefruz cebir varlığı için mağdurun bizzat fail tarafından kendisini bilemeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi gerekir. Fail tarafından mağdurun meyve suyuna uyuşturucu madde konularak⁸⁵ ya da kahvesine uyku ilacı atılarak malının alınmasında olduğu gibi.⁸⁶ İradesi ile uyuşturucu ya da alkol alarak kendisinden geçen mağdur, bizzat kendisini bilemeyecek ve savunamayacak hale getirmiş olduğundan 148/3 maddesi uygulanmayacaktır. TCK'nın 148/3. maddesinin esasen bu ayırım için getirildiğini ve mefruz cebir kapsamını sınırlandırdığını söylemek mümkündür. Ayrıca nitelikli hırsızlık suçunun düzenlendiği 142/1. maddesinde yer alan "kişinin malını korumayacak olmasından veya ölmesinden yararlanarak" hükmünden de bu sonucu varmak mümkündür.⁸⁷

Sadece yağma suçu yönünden mefruz cebir düzenlemesine gidilmesinin, bir unsuru cebir olan diğer suçlar ve özellikle cinsel

direnemeyecek olması cebir olarak sayılmaz; bu gibi hallerde durumdan istifade edilmiş, fırsat kötüye kullanılmıştır. Bkz. Erem, "Ceza Hukukunda "Cebir" Kavramı", 94; "Başkasının meydana getirdiği sonuçtan yararlanan kişi, eğer suç ortağı değilse, cebirin suç unsuru olduğu halde nedensellik bağı içinde değildir."

⁸⁵ Bkz. Yar. 6. CD, E.2012/2390, K.2012/8078, 18.04.2012, (UYAP) "sanki ile yakmanın olay günü saat 20.00 sıralarında karşılaşmış bir süre gezdikten sonra samim, içerisine uyuşturucu madde bulunan meyve suyunu ikram edip etkisiz hale getirdiği yakmanın üzerinden parasını alması biçiminde gerçekleşen eylemin aynı yasanın 148/1. maddesinde düzenlenen suçu oluşturduğu gözetilmeden,"

⁸⁶ Kahvesine katılan ve ne olduğu tespit edilemeyen bir madde ile kendisini bilemeyecek ve savunamayacak hale gelen mağdurun, cep telefonunun ve yatağının altında bulunan 3.000 TL'nin alınması olayında yüksek mahkeme yağma suçunun oluştuğuna hükmetmiştir. Bkz. Yar. CGK, E.2017/6-88, K.2017/290, 23.05.2017, (UYAP)

⁸⁷ Bkz. Müslüm Kuzudişli, *Yağma Suçu*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çankaya Üniversitesi, (2012), 38. "mağdurun hukuken özgür iradesi ile alkol alıp sarhoş olması veya üçüncü bir kişinin eylemi sonucu bayılması halinde nitelikli hırsızlık suçu oluşacaktır."

özgürlüğe karşı suçlar yönünden suçun oluşumunda mefruz cebirin geçerli olmadığı gibi bir sonuç doğurabileceği, bu nedenle böylesi bir mefruz cebir düzenlemesine, tüm suçlar için geçerli olmak üzere genel hükümlerde yer verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.⁸⁸ Ortaya çıkabilecek çelişkili durumların önüne geçilebilmesi için mefruz cebre ilişkin bir düzenlemeye kanunda yer verilmeyerek bu boşluğun doldurulması öğretiyeye ve uygulamaya bırakılabilir. Nitekim cinsel özgürlüğe karşı işlenen suçlar yönünden bu boşluk öğretiyeye ve yargı kararları ile doldurulmaktadır. Daha doğru olan çözüm ise yukarıdaki görüşte belirtildiği gibi tüm suç tiplerini kapsayacak nitelikte mefruz cebir düzenlemesine genel hükümlerde yer verilmesidir.

TCK'nın 149/1-e maddesine göre; beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı yağma suçu gerçekleştirilirse verilen cezadan artırım yapılacaktır.⁸⁹ Bu hükümden, hangi sebeple olursa olsun beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak kişiye karşı cebir ile yağma suçunun işlenebileceği sonucu çıkarılabilecekse de; uygulamada yüksek mahkeme bu hükmün, direnme kabiliyeti olan, kendini savunmada dezavantajlı bulunan

⁸⁸ Bkz. Cankurt, "Yağma Suçu ve Cebir Kavramı," 117ff.

⁸⁹ Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olan engelliye karşı gerçekleştirilen yağma suçunda, mağdurdaki engelliliğin dışarıdan anlaşılıp anlaşılmadığının tespit edilmesi gerektiği, bu gibi bir durumda TCK'nın 30/2. maddesinin uygulanabileceği yönünde yüksek mahkeme kararı bulunmaktadır. Bkz. Yar. 6. CD. E.2007/5155, K.2011/45436, 16.11.2011, (UYAP).

çocuklara⁹⁰, kısmi engeli bulunan kişilere, ya da yaşlılara⁹¹ karşı gerçekleştirilen yağma suçlarında uygulaması gerektiğine karar vermektedir.⁹² TCK'nın 148/3. maddesinde belirtildiği şekliyle mefruz cebrin bulunduğu hallerde TCK'nın 149/1-e maddesinin uygulanmayacağı yönünde yüksek mahkeme kararı bulunmaktadır.⁹³

765 sayılı TCK'nın 499. maddesinde "adam kaldırma" suçuna yer verilmişti. Bu suçun, yağma ve kişiyi hürriyetinden

⁹⁰ Yağma suçunun mağduru çocuk olduğunda yüksek mahkeme, mağdur çocuğun beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda olup olmadığının tespiti için rapor alınması gerektiğine hükmetmektedir. Bkz. Yar. 6. CD, E.2020/2071, K.2021/2370, 15.02.2021, (UYAP); Yar. 6. CD, E.2017/349, K.2019/4960, 21.10.2019, (UYAP).

⁹¹ Bkz. Yar. 6. CD, E.2011/10898, K.2013/22773, 14.11.2013, (UYAP) "pazar alışverişi dönüşü evinin bulunduğu binada asansöre binmek üzere olan yakınını itekleyip yere düşürdükten sonra boynundan tutup boynunda asılı bulunan altın kolyesini aldığı için ve yakınının 12.02.2008 tarihli rapora göre yaşlılığı nedeniyle beden bakımından kendisini savunamayacak durumda olduğunun anlaşılması karşısında; sanığın eylemi 5237 sayılı TCK'nın 149/1-e maddesindeki yağma suçunu oluşturduğu gözetilmeden suç vasfında yanılğıya düşülerek yazılı biçimde hüküm kurulması"

⁹² "Yağma suçunun nitelikli hallerinin arasında yer alan TCK'nın 149/1-e maddesinin nitelikli hal olarak kabul edilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki görüşmeler sırasında verilen bir değişiklik önergesi ile gerçekleşmiştir. Önergenin gerekçesi "Yağma suçunun, örneğin yaşı veya sakat olması nedeniyle beden veya ruh bakımından kendini savunamayacak durumda bulunan kişilere karşı işlenmesinde daha etkin bir yaptırımla karşılanmasına gerek duyulduğu" açıklanarak bu nitelikli kabul edildiği belirtilmiştir." Bkz. Yar. 6. CD, E.2015/9418, K.2018/4065, 24.05.2018, (UYAP)

⁹³ Bkz. Yar. 6. CD, E.2016/205, K.2018/7492, 03.12.2018, (UYAP) "iş yerinde, uyuşturucu özelliği bulunan madde içeriğine katılıp uyutulan katılanın 200 TL ve cep telefonunun alınması olayında, anılan şekilde katılanın kendisini bilemeyecek ve savunamayacak hale getirilmesi eyleminin yağma suçunda cebir sayıldığı, katılanın beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunmadığı, bu nedenle TCK'nın 149/1-e maddesinin uygulanma koşullarının bulunmadığının gözetilmemesi,"

yoksun kılma suçlarını içeren bileşik suç olduğu, suçun tamamlanması için elde edilmek istenen şeyin ele geçirilmesinin gerekmediği ifade edilmekteydi.⁹⁴ Bununla birlikte mağdurun hürriyeti kısıtlanarak amaca ulaşılmışsa yani istenen şey elde edilmiş ise failin, yukarı haddten cezalandırılması gerektiği hüküm altına alınmıştı.⁹⁵ 5237 sayılı TCK'da ise "adam kaldırma" suçuna yer verilmemiştir. Adam kaldırma suçunu yer verilmemiş olmasının çözümünün, fail ya da failerin hem yağmadan hem de kişiyi özgürlüğünden yoksun kılma suçundan cezalandırılması olduğu ifade edilmektedir.⁹⁶ Ayrıca belirtmeliyiz ki 765 sayılı TCK'nın yürürlükte olduğu dönemde, "adam kaldırma" suçunun varlığının yanı sıra veliden para almak için "çocuk kaçırma", "haydutluk", "eşkıyalık" gibi karada; "korsanlık" gibi denizlerde işlenen bazı suçlar yönünden özel hükümlerin getirilmesi gerektiği tavsiye olunmaktaydı.⁹⁷

Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma fiillerinin çoğu cebir ile işlenmektedir. Yağma suçunda faile hem yağmadan ve hem de hürriyeti yoksun kılmadan ceza verilmesinin, bir fiile iki ceza verilmesi halini oluşturduğu ifade edilmiş ise de;⁹⁸ cebir kullanmak ile kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma fiilleri birbiri ile eşdeğer kabul edilemez. Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun, mutlaka cebir ile işlenmesi gerekmez. Nitekim kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun düzenlendiği hükümde,

⁹⁴ Bkz. Yar. CGK, E.6/246, K. 342, 17.11.1998, (UYAP); karar için bkz. Mater Kaban et al., *Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları Eylül 1996-Temmuz 2001* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2001), 597-600.

⁹⁵ Bkz. 765 sayılı TCK madde 499/son cümle.

⁹⁶ Kaylan, "Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları (765 ve 5237 Sayılı Yasalardaki Düzenlemelerin Karşılaştırılmalı Bir Değerlendirilmesi)," 48; Sedat Bakıcı ve Gürsel Yalvaç, *5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 2* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2008), 286.

⁹⁷ Erem, *Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler*, 2401.

⁹⁸ Soyaslan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 265.

suçun cebir ile işlenmesi hali ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmektedir.⁹⁹

Bir kimsenin odaya kitlenmesinin tek başına cebir sayılacağını ileri süren yazarların olduğu yukarıda ifade edildi.¹⁰⁰ Girilen kuyumcu dükkânında mağduru lavaboya kilitleyip mücevherlerin alındığı durumda yağma suçunun oluşacağı savunulmuştur.¹⁰¹ Serbest iradesi ile bir yere giren bir kişinin kapı kitlenerek orada hapsedilmesi şüphesiz kişiyi hürriyetinde yoksun kılma suçunu oluşturacaktır. Hapsedilmesinden faydalanarak malının alınması ise yağma suçuna vücut verecektir. Ancak bu durumda gerçek anlamda bir cebir söz konusu değildir. Kişi hile kullanılarak malını savunamayacak hale getirildiğinden mefruz cebir söz konusudur. Bu yüzden kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu yönünden cebir olmadığı kabul edildiği halde yağma suçunun oluştuğunun kabulü çelişki yaratmayacaktır.

Bir taşınır malı elde etmek için cebir kullanılarak sahibinin ya da zilyedinin özgürlüğünün kısıtlanması halinde hem yağma hem de kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu oluşacağı yönünde yüksek mahkemenin istikrar kazanan kararları bulunmaktadır.¹⁰²

⁹⁹ Bkz. TCK 109/2.

¹⁰⁰ Erem, "Ceza Hukukunda "Cebir" Kavramı," 95.

¹⁰¹ Kuzudişli, *Yağma Suçu*, 31.

¹⁰² Bkz. Yargıtay 6. CD, E.2020/321, K.2021/5390, 17.03.2021, (UYAP); Yar. 6. CD, E.2019/1339, K.2021/2270, 11.02.2021, (UYAP); senedi imzalaması için mağdurun önüne geçilerek gitmesinin engellendiği, senet imzalandıktan sonra gitmesine izin verildiği olayda yüksek mahkeme, mağdurun senedi imzalaması için gerekli olan süreyi aşan oranda hürriyetinden yoksun bırakılmadığı gerekçesiyle kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu yönünden kurulan mahkumiyet hükmünü bozmuştur. bkz. Yar. 6. CD, E.2020/1221, K.2021/3319, 25.02.2021, (UYAP).

B. Yağma Suçunun Unsuru Olan Tehdide İlişkin Değerlendirme

Bileşik suçlarda, bileşik suçu oluşturan unsur suçlara ait fiillerin zaman bakımından birbirlerini izlemesi gerektiği ifade edilmektedir.¹⁰³ Bileşik suç olan yağma suçunda da aynı durumun geçerli olması gerektiği düşünülebilir. Nitekim malın alınması ile tehdit arasında zaman birliğinin bulunması gerektiği¹⁰⁴, tehdit ile malın alınması arasına zaman aralığı girerse, suçun yağma olarak nitelendirilemeyeceği, duruma göre sadece tehdit suçunun oluştuğunun kabulünün gerekeceği, aksinin kabulü halinde bir malın teslimini sağlamak üzere bağımsız bir tehdit suçunun işlenmesinin mümkün olmamasını ve bir malın teslimini sağlamak üzere yapılan her türlü tehdidin, malın teslim edilmediği hallerde yağma suçuna teşebbüs olarak nitelendirilmesinin yolunu açtığı ifade edilmektedir.¹⁰⁵ Bu görüşün yanı sıra, kullanılan tehdit ile makul bir zamanın bulunabileceği, telefonla mağduru ölümle tehdit edip banka hesabına bir miktar para yatırılması istendiğinde, para banka hesabına tehdidin etkisi ile yatırıldığında yağma suçunun oluşacağı belirtilmektedir.¹⁰⁶

765 sayılı TCK'nın 498. maddesinde düzenlenen "korkutarak faydalanma" suçunu, yağma suçundan ayıran bir özelliği, fail tarafından gerçekleştirilen tehdit ile neticenin meydana gelmesi arasında az veya çok bir zaman aralığının bulunmasıdır.¹⁰⁷ 5237 sayılı TCK'da "korkutarak faydalanma"

¹⁰³ İpekçioğlu, "Türk Ceza Kanunu'nda Bileşik Suç," 50.

¹⁰⁴ Dönmezer, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, 367.

¹⁰⁵ Centel, Zafer ve Çakmut, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*, 389.

¹⁰⁶ Şenerdoğan, "Yağma Suçu (m. 148-150)," 88-89; "bununla birlikte dışarıdan bakıldığında olayın bir bütünlük arz etmesi gerekir, araya bu bütünlüğü bozacak bir fasılının girmesi durumunda yağma suçu oluşmaz."

¹⁰⁷ Dönmezer, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, 374.

gibi bir suç tipine ayrıca yer verilmediğinden, bu gibi durumlarda kullanılan tehdit ile amaç hareket arasında zaman farkının bulunabileceğinin kabul edilmesi gerekmektedir.¹⁰⁸ Kanundaki bu boşluk ancak böyle bir yorum ile giderilebilecektir.¹⁰⁹

765 sayılı TCK'nın 188. maddesinde "şartlı tehdit" suçuna yer verilmişti. Bu hüküm uyarınca; *bir kimseyi bir şeyi işlemek veya işlenmesine müsaade etmek ya da o şeyi işlemeye mecbur etmek için diğer bir kimseyi tehdit etmek* cezalandırılmaktaydı.¹¹⁰ Yukarıda belirttiğimiz üzere bir menfaatin temini için başka bir kimseyi tehdit etme yani yağmaya teşebbüs hali eski kanunun yürürlükte olduğu dönemde şartlı tehdit kapsamında değerlendirilmekteydi. 5237 sayılı TCK'da "şartlı tehdit" şeklinde bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bununla birlikte esasen tehdidin çoğunlukla bir şarta bağlı olarak gerçekleştirildiği, kanun koyucunun da bu durumu göz önünde bulundurarak 5237 sayılı TCK'da şartlı tehdit-tehdit ayrımını kaldırıldığı, tehdit suçunun düzenlendiği TCK 106. maddesinde

¹⁰⁸ Korkmaz, *Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu*, 58.

¹⁰⁹ Nitekim kanuni tipte, tehdit ile teslimi sağlama tanımının yapılmasının, "korkutarak faydalanma" suçunu da içine aldığı, yağma suçunun oluşumunda tehdidin mutlaka yüze karşı olmasının aranması gerektiği ve bu anlamda kanunda boşluğun bulunmadığı ifade edilmektedir. bkz. Kaylan, "Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları (765 ve 5237 Sayılı Yasalardaki Düzenlemelerin Karşılaştırılmalı Bir Değerlendirilmesi)", 48; ayrıca bkz. Bakıcı ve Yalvaç, *5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 2*, 252; "korkutarak yaralanma suçuna yer verilmeyip bu eyleminde yağma suçu kapsamında değerlendirilmesi nedeniyle, artık tehdidin mutlaka yüze karşı yapılması aranmamalı, telefonla, mektupla, faksla, elektronik posta araçlarıyla ve hatta üçüncü bir kişi vasıtasıyla da mağdura ulaştırılmasını kabulde zorunluluk bulunmaktadır."

¹¹⁰ Bu hükmün benzerine Alman Ceza Kanunu'nun 240. maddesinde yer verilmiştir. bkz. Feridun Yenisey ve Gottfried Plagemann, *Alman Ceza Kanunu* (İstanbul: Beta Yayınevi, 2009), 316-317.

yer alan hükmün hem basit tehdidi hem de şartlı tehdidi kapsayan bir hüküm olduğu ifade edilmektedir.¹¹¹

Yüksek mahkeme istikrarlı şekilde vermiş olduğu kararlarında, hukuken korunan bir alacağın bulunmadığı durumlarda, mağdurun huzurunda yapılmayan, menfaat ya da para talebi içeren yazılı ve sözlü tehditleri yağmaya teşebbüs suçu kapsamında değerlendirmektedir.¹¹²

“Benimle birlikte olacaksın yoksa seni öldürürüm” biçimindeki bir fiilin cezası TCK madde 106 uyarınca altı aydan başlarken ve yetkili mahkeme asliye ceza mahkemesiyken; “bana para ver yoksa seni öldürürüm” biçimindeki tehdit fiilinin cezası TCK madde 148 uyarınca altı yıldan başlamaktadır ve yetkili mahkeme ağır ceza mahkemesidir. Gerçi ikinci durumda teşebbüs hükmü uyarınca verilecek cezadan indirim yapılacak ise de, her iki fiile karşılık gelen ceza aralığı karşılaştırıldığında adaletsiz bir durum ortaya çıkmaktadır. Çözüm ise her iki fiilin de TCK 106 kapsamında değerlendirilmesi ya da TCK’da şartlı tehdit benzeri bir hükme yer verilmesidir.

Belirli olmayan, gerçekleşmesi olanağı bulunmayan veya kuşkuolu olan tehditler¹¹³ ile fevren, maksatsız olarak ağızdan

¹¹¹ Artuk et al., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 404.

¹¹² Bkz. Yar. 6. CD, E.2017/212, K.2019/4925, 22.10.2019, (UYAP) “dayı-yeğen olan sanık ile müşteki arasında miras meselesi yüzünden anlaşmazlık olduğu, sanığın, müştekinin cep telefonuna mesaj yolu ile ve müştekinin evine zarf içinde kendi el yazısıyla yazdığı mektup göndererek tehdit etmek suretiyle para istediğinin anlaşılması karşısında, sanığın eyleminin yağmaya teşebbüs suçunu oluşturduğu gözetilmeden,” ayrıca bkz. Yar. 6. CD, E.2018/1496, K.2020/3566, 21.10.2020, (UYAP); Yar. 6. CD, E.2016/5532, K.2019/2228, 04.04.2019, (UYAP)

¹¹³ Kaylan, “Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları (765 ve 5237 Sayılı Yasalardaki Düzenlemelerin Karşılaştırılmalı Bir Değerlendirilmesi),” 41.

çıkan tehdit belirten sözlerin yağma suçundaki tehdit unsurunu oluşturmayacağı ifade edilmektedir.¹¹⁴

Tehditteki elverişliliğin ölçütü, failin hareketinin objektif olarak mağdurun iradesini ortadan kaldıracak nitelikte ve ölçüde olup olmadığıdır.¹¹⁵ Yağma suçundan bağımsız olarak tehdit suçunda, hareketin elverişli olup olmadığının tespitinde, tehdit niteliğindeki fiilin mağdur üzerindeki somut etkisi değil, ortalama insan ölçütü¹¹⁶ esas alınarak fiilin objektif olarak bir kişiyi korkutabilecek nitelik taşıyıp taşımadığı dikkate alınır.¹¹⁷ Aynı ölçütün yağma suçunun bir unsuru olan tehdit niteliğindeki hareket değerlendirilirken kullanılması mümkündür. Nitekim yağma suçunun düzenlendiği maddenin gerekçesinde; kullanılan cebir ya da tehdidin malın alınmasında elverişli olması gerektiği, sırf mağdurun normalden fazla ürkek olması nedeniyle mal alınmış ise yağma suçundan söz edilemeyeceği, bu gibi durumlarda fiilin hırsızlık olarak nitelendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.¹¹⁸

Bununla birlikte failin bilinen kişiliği itibariyle tehditkâr tavırlar içerisinde olması, örneğin herkesçe mafya olarak bilinen bir kişinin adamı olan şahsın “ağabeyin selamı var” şeklinde tehdit sözü niteliğinde olmayan bir ifade kullanması halinde dahi yağma suçunun oluşabileceği ifade edilmektedir.¹¹⁹ Ancak yüksek mahkeme, failin psikopat ya da belalı kişi olması, ancak herhangi tehdit ifadesi kullanılmadan mağdurun üzerinden

¹¹⁴ Bakıcı ve Yalvaç, *5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 2*, 259.

¹¹⁵ Memiş Kartal, “Türk Ceza Hukukunda Cebir Suçu (TCK M. 108),” 1044.

¹¹⁶ Toroslu, *Ceza Hukuku Genel Kısım*, 81.

¹¹⁷ Tezcan, Erdem ve Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, 485.

¹¹⁸ TCK 148. madde gerekçesi.

¹¹⁹ Artuç, *Malvarlığına Karşı Suçlar*, 349.

eşyasının alınması hallerinde madde gerekçesine dayanarak yağma suçunun oluşmayacağı yönünde kararlar vermektedir.¹²⁰

Yağma düzenlemesine bakıldığında unsur suç olan tehdidin, mağdurun veya onun bir yakınının yaşamına, beden veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştirileceği ya da malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğrattığından bahisle gerçekleştirilmesi gerekmektedir.¹²¹ TCK'nın 106. maddesinde yer verilen "sair kötülük" biçimindeki tehdit şekline yağma düzenlemesine yer verilmemiştir. Suçta kanunilik ilkesi gereği "sair kötülük" kapsamında kalan bir tehdit hareketi ile malın alınması sağlanmışsa yağma suçunun değil, hırsızlık suçunun kabulü gerekecektir.¹²²

Kanun koyucu, ceza siyaseti gereği yağma suçunda tehdidin objektif ve daha ağır nitelikte olmasını aramıştır. Ancak bu şart bazı durumlarda adaletsiz durumlara yol açabilecektir. Zira yazılı ve sözlü bir harekete başvurulmaksızın da mağdurun korkması sağlanabilmektedir. Tehdit içerikli herhangi bir söz ya da yazı kullanmamasına rağmen fail veya failerden birinin silahlı olması¹²³ ya da failerin birden fazla kişi olması hali mağdur üzerinde korku yaratabilecektir. Nitekim eski ceza

¹²⁰ Bkz. Yar. 6. CD, E.2016/2244, K.2019/777, 12.02.2019, (UYAP) "mağdurun sanığın kimliğine yönelik geçmişten gelen algı ya da tasavvurunun ya da mağdurun psikolojik durumu ve/veya ürkek kişiliği itibariyle büyük bir zarara uğrattığından bahisle tehdit ve yağma boyutunda bir cebir bulunmadığı gözetilmeden, yerinde ve yeterli olmayan gerekçe ile sanığın yağma suçundan mahkumiyetine karar verilmesi" ayrıca bkz. Yar. 6. CD, E.2016/6047, K.2019/779, 11.02.2019, (UYAP); Yar. 6. CD, E.2015/6316, K.2018/2205, 26.03.2018, (UYAP).

¹²¹ Bkz. TCK 148/1.

¹²² Aynı yönde karar için bkz. Yar. 6. CD, E.2020/3016, K.2021/7225, 06.04.2021, (UYAP).

¹²³ Sadece silah göstermenin nitelikli tehdit suçunu oluşturduğuna ilişkin karar için bkz. Yar. 4. CD, E.2020/18704, K.2020/21740, 23.12.2020, (UYAP).

kanunu tasarısında bu haller başlı başına tehdit sayılmıştı.¹²⁴ Örnek vermek gerekirse, beş kişinin bir araya gelip mağdurdan çantasını istemesi, hatta daha da ötesinde çantayı isterken “çantayı ver yoksa senin için kötü olur” demesi, bunun üzerine mağdurun da çantasını vermesi mevcut düzenlemeye göre yağma değil, hırsızlık suçunu oluşturacaktır.¹²⁵

Şantajın, tehdidin özel bir şekli olduğu, kanun koyucunun belli şekillerde gerçekleştirilen ve belli değerlere yönelen tehdidin, şantaj başlığı altında suç olarak düzenlediği ifade edilmektedir.¹²⁶ Bu durumda şantaj niteliğindeki tehdit fiili ile yağma suçunun oluşup oluşmayacağı sorunu gündeme gelmektedir.

¹²⁴ Bakanlar Kurulu tarafından 14.04.2003 tarihinde kabul edilerek Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 12.05.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.10/101-540/2092 sayılı yazısı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderilen Türk Ceza Kanunu Tasarısı, bkz. Erişim tarihi: Haziran 19, 2021, https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss664m.htm?TSPD_101_R0=08ffcef486ab20001efdf6732ca61055ab71ac15a4597ee6433cd463aec63c1c5c5368d1074a154d0846c46f06143000fd71af7f8fb62ba37543b3872364c05d079c05701e3e554d73ff1657d7537993d58b9b366d12c5d9bb9e372c0fd0cb1c.

¹²⁵ Bakanlar Kurulu tarafından 14.04.2003 tarihinde kabul edilerek Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 12.05.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.10/101-540/2092 sayılı yazısı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderilen Türk Ceza Kanunu Tasarısının 206/3. maddesinde; “fail veya şeriklerden birinin görünür tarzda silahlı veya faillerin ikiden fazla olması hallerinde de tehdit var sayılır” hükmü yer almaktaydı. Bkz. Erişim tarihi: Haziran 19, 2021, https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss664m.htm?TSPD_101_R0=08ffcef486ab20001efdf6732ca61055ab71ac15a4597ee6433cd463aec63c1c5c5368d1074a154d0846c46f06143000fd71af7f8fb62ba37543b3872364c05d079c05701e3e554d73ff1657d7537993d58b9b366d12c5d9bb9e372c0fd0cb1c.

¹²⁶ Fahri Gökçen Taner, “Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu,” *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 23, no: 92 (2011): 121, <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2011-92-671>.

Şantaj suçu TCK'nın 107 maddesinde düzenlenmiştir. TCK'nın 107 maddenin 1. fıkrasında; *"hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından ya da yapmayacağından bahisle"* ifadesine, 2. fıkrasında; *"bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunulması"* ifadesine yer verilmiştir. Yağma suçunun oluşumu için yaşama, vücut veya cinsel dokunulmazlığa yönelik bir saldırı gerçekleştirileceğinden ya da malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağından bahisle tehdidin gerçekleştirilmesi gerektiğinden kanunilik ilkesi gereği şantaj yoluyla malın alınması yağma suçunu oluşturmayacaktır.¹²⁷ Zira her iki düzenleme karşılaştırıldığında korunan hukuki değerler ve kullanılan araçlar birbirinden farklıdır.¹²⁸ Malvarlığına yönelik tehditler belli koşullar oluştuğunda yağma suçu kapsamında değerlendirilebilecekken, şerefe ve özel yaşama yönelik tehditlerin yağma suçu kapsamı dışında tutulması haklı olarak eleştirilmiştir.¹²⁹

765 sayılı TCK'nın yürürlükte olduğu dönemde, eski tarihli yüksek mahkeme kararında, *"cinsel ilişki durumundaki fotoğrafların başkalarına gösterme yoluyla şahsen büyük bir zarara uğratacaklarından söz ederek, katılandan para alan sanıkların eyleminin yağma suçu kapsamında kaldığına hükmedilmiştir."*¹³⁰

¹²⁷ Bakıcı ve Yalvaç, *5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 2*, 260; *"şeref, kişi özgürlüğü, özel yaşam gibi hukuksal değerlere yönelik tehdit yağma suçunu oluşturmaz."*

¹²⁸ Taner, *"Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu,"* 149.

¹²⁹ Artuç, *Malvarlığına Karşı Suçlar*, 348.

¹³⁰ Bkz. Yar. CGK, E.145, K. 292, 12.05.1986, Yargıtay Kararları Dergisi 1986/9 s. 1385 karar için bkz. Erem, *Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler*, Cilt: III, 2404. Yağma suçunun düzenlendiği 765 sayılı TCK'nın 495/1. maddesinde tehdidin *"şahsen veya malen büyük bir tehlikeye düşüreceği beyanı"* ile yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Şantaj suçunun tamamlanması için şantaj yoluyla istenen menfaatin sağlanmış olması gerekmez, sırf hareketin yapılması yeterlidir.¹³¹ Yağma suçunun tamamlanmasında tehdit sonucu malın alınmış olması gerekmektedir. Şantaj hareketini gerçekleştiren failler, çoğu zaman mağdurun şeref veya saygınlığını hedef almaktan ziyade mal varlığından kazanım sağlama amacı taşırlar. Bazı şantaj hadiseleri, kişi özgürlüğü ve mal varlığı kaybı kapsamında değerlendirildiğinde yağma suçundan da vahim sonuçlar doğurabilmektedir. Şantaj niteliğindeki fiilleri yağma kapsamında değerlendirmek mümkün olmadığından 765 sayılı TCK'nın 192. maddenin 2. fıkrasında yer verildiği gibi istenen menfaatin elde edilmesi durumunda cezanın ağırlaştırılması için düzenleme yapılmalıdır.¹³²

765 sayılı TCK'nın 498. maddesinde yer alan "korkutarak faydalanma" suçuna yeni kanunda yer verilmemiş olması, eski kanunun yürürlükte olduğu dönemde, yağma suçu kapsamına giren fiillerin dolandırıcılık suçu kapsamında değerlendirilmesine sebep olmaktadır.¹³³ Nitekim kendisini kamu görevlisi olarak tanıtip terör örgütlerinin korkutucu etkisinden faydalanarak başkalarından menfaat temin edilmesi

¹³¹ Handan Yokuş Sevük, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2019), 216.

¹³² 765 sayılı TCK'nın 192. maddesinin 2. fıkrasında; "fail, arzu ettiği para veya diğer bir menfaati elde etmiş ise ceza üçte bir oranında arttırılır" hükmü yer almaktaydı.

¹³³ Bkz. Bakıcı ve Yalvaç, *5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 2*, 300. Sanığın katılanı "bir kadını rahatsız ettiği ve PKK'ya yardımda bulunduğu, bu nedenle Ankara'da öldürülmesi işinin kendilerine ihale edildiği" yolunda tehdit ederek menfaat temin etmeye çalışması hadisesinin yağma suçu kapsamında kaldığına karar verilmiştir. bkz. Yar. 6. CD, E.11210, K.12110, 11.10.2001; karar için bkz. Şafak, *Hırsızlık, Yağma (Gasp) ve Dolandırıcılık Suçları ile Müşterek Hükümler*, 136.

nitelikli dolandırıcılık suçu kapsamında değerlendirilmektedir.¹³⁴

Senet yağmasının düzenlendiği TCK'nın 148/2. maddesinde sadece “tehdit kullanılarak” ifadesine yer verilmiş, tehdidin yöneleceği hukuksal değerler gösterilmemiştir. Bu durum haklı olarak eleştirilmiştir.¹³⁵ Suçta kanunilik ilkesi esas alındığında “sair kötülük” ya da “şantaj” yoluyla borç doğurucu senet alınması halinde yağma suçu oluşabilecektir. Ancak bu boşluğun bilinçli olarak yapıldığını söylemek güçtür. TCK'nın 148 maddesinin 1. fıkrasındaki gibi uygulama yapılması daha doğru olacaktır.¹³⁶

C. Hırsızlığın Yağmaya Dönüşmesi (Dolaylı Yağma)

Hırsızlık suçunun icra hareketi olan malın alınması fiilinden sonra cebir veya tehdit kullanılmasının, hırsızlık suçunu yağmaya dönüştürüp dönüştürmeyeceği tartışmalıdır.¹³⁷ Zira

¹³⁴ 765 sayılı TCK'nın 498. maddesinde; “hükümet tarafından verilmiş gibi emir göstererek” menfaat temin etme hali korkutarak faydalanma suçunu oluşturmaktaydı. Telefon dolandırıcıları da kendilerini kolluk gücü ya da yargı mensubu olarak tanıtarak, adlarının terör soruşturmasında geçtiğini söyleyip mağdurları korkutup menfaat temin etmektedirler. 5237 sayılı TCK'nın yürürlükte olduğu dönemde bu fiiller nitelikli dolandırıcılık suçu kapsamında değerlendirilmektedir. bkz. Yar. 6. CD, E.2018/953, K.2020/3498, 19.10.2020, (UYAP)

¹³⁵ Bkz. Zeki Hafızoğulları ve Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar* (Ankara: US-A Yayıncılık, 2016), 362.

¹³⁶ Kanundaki bu boşluğun, senet yağmasında tehdidin kapsamının genişletildiği şeklinde yorumlayanlar da bulunmaktadır. bkz. Artuç, *Malvarlığına Karşı Suçlar*, 361.

¹³⁷ TCK 148. maddesinde yer verilen yağma suçunun iki şekilde gerçekleştirilebileceği, cebir veya tehdit ile başkasının malının zilyedi olunmasına tam yağma, alınan şeyin muhafazasını sürdürülmesini sağlamak için cebir veya tehdit kullanılmasına tam olmayan yağma adı

765 sayılı TCK'da yer verilen "dolaylı yağma" suç tipine 5237 sayılı kanunda yer verilmemiştir.¹³⁸ Kanun koyucu tarafından bunun bilinçli olarak yapıldığını söylemek gerekir. Zira yağma suçunun düzenlendiği TCK'nın 148. maddesinin gerekçesinde; *mal, zilyedin tasarruf ortadan kalktığı anda alınmış olacağından, bu ana kadar yapılan cebir veya tehdidin, hırsızlığı yağmaya dönüştüreceği, mal alındıktan yani hırsızlık suçu tamamlandıktan sonra, bunu geri almak isteyen kişiye karşı cebir veya tehdide başvurulması halinde, artık yağma suçundan söz edilemeyeceği* ifade edilmiştir.¹³⁹ Burada sorun teşkil eden husus yağma suçu ile hırsızlık suçunun tamamlanma anının birbirinden farklı olduğunun öğretide ve uygulamada neredeyse ittifakla kabul edilmiş olmasıdır.

Hırsızlığın yağmaya dönüşmesinde fail, hırsızlık kastı ile hareket eder. Hırsızlık suçunu tamamlayamaz ve aldığı malın muhafazası için cebir ya da tehdit kullanır. Bu aşamadan itibaren eklenen kast ile suç yağmaya dönüşmektedir.¹⁴⁰

Dolaylı yağma konusunda açıklama yapmadan önce, hırsızlık suçunun ne zaman teşebbüs aşamasında kaldığı ne zaman tamamlandığı konusunun irdelenmesi gerekmektedir. Yüksek mahkemeye göre; failin, suça konu eşyayı bulunduğu yerden almasından itibaren, olayı fiilen engelleme imkânı olan kişiler tarafından kesintisiz takip sonucu eşyayı hâkimiyet altına alamadan yakalandığı hallerde hırsızlık eylemi teşebbüs

verildiği ifade edilmiştir. bkz. Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2020), 414.

¹³⁸ 765 sayılı TCK'nın 495/2 maddesine göre; *bir malın yağması esnasında veya akabinde fiil icra veya itmam etmek veya malı kaçırmak yahut kendisini veya şerikini cezadan kurtarmakla için mal sahibine veya vaka mahalline gelen başkasına karşı cebir ve şiddet veya tehdit icra eden kimse hakkında da TCK'nın 495/1 maddesinde düzenlenen basit yağma suçundan cezaya hükmolunur.*

¹³⁹ Bkz. TCK 148. maddenin gerekçesi.

¹⁴⁰ Özen, *Suçların İçtimaı (Zincirleme Suç-Fikri İçtima-Bileşik Suç)*, 136.

aşamasında kalmıştır; ancak, takip sırasında failin gözden kaybolup bir süre sonra görülerek yakalanması halinde ya da takip sonucu yakalanan failin suça konu eşyayı bir başkasına vermesi, bir yere saklaması veya tüketmesi nedeniyle suça konu eşyanın ele geçirilemediği durumlarda suçun tamamlanmış olduğu kabul edilmelidir.¹⁴¹

Tezcan/Erdem/Önok'a göre, fiilin yağma suçunu mu yoksa hırsızlık suçunu mu oluşturduğunun tespitinde, yağma suçuna konu malın, zilyedinin egemenlik alanının dışına çıkarılıp çıkarılmadığı belirlenmelidir. Ancak failin bu durumda, mal üzerinde fiili egemenliğini ayrıca tesis etmesi gerekli değildir. Bu yüzden fail, ilgili malı hırsızlık yoluyla zilyedinden aldıktan sonra kaçarken, takipçilerinden kurtulabilmek için cebir ya da tehdit kullanırsa suç yağmaya dönüşmez zira bu durumda hırsızlık suçu tamamlanmıştır.¹⁴² Bu görüşün yanı sıra hırsızlık suçu ile yağma suçunun tamamlanma anının farklı olduğu, yağma suçunun tamamlandığı anın failin mal üzerinde egemenlik kurduğu an olduğunu ifade eden yazarlar

¹⁴¹ Yar. CGK, E.2014/13-485, K.2017/426, 24.10.2017, (UYAP) "saniğin, çok katlı, çok bölümlü, içinde çok sayıda insanın çalıştığı ve bulunduğu Özel Megapark Hastanesinin altıncı katındaki çocuk polikliniği bölümünde bulunan odanın içerisine girip mağdura ait çantadan para çaldığı olayda; saniğin suçun icrasına başlamadan önce şüphe üzerine güvenlik görevlisi tanık tarafından hastane içerisinde aranmasına karşın, kesintisiz takip olmadan ve işlemeyi kast ettiği suçun elverişli icra hareketlerini engelleyen bir durum ile karşılaşmaksızın hastanenin altıncı katında bulunan odaya girip mağdurun çantasından para aldıktan sonra hastanenin giriş katına inmesi, bu şekilde mağdurun para üzerindeki hakimiyetinin son bulması, saniğin suça konu para üzerinde tasarruf etme imkanını elde ettikten sonra hastaneden çıkmak üzereyken görevlilerce görülüp kovalamaca sonucu hastane dışında yakalanması karşısında, eylemin tamamlanmış hırsızlık suçunu oluşturduğunun kabulü gerekmektedir."

¹⁴² Tezcan, Erdem ve Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*, 764.

bulunmaktadır.¹⁴³ Hırsızlık suçunda malın alınması, “mal üzerinde mevcut zilyedin sahip olduğu fiili tasarruf imkânının ortadan kaldırılıp fail lehine yeni bir egemenlik kurulması” ile gerçekleşir. Yağma suçunda ise malın alınmasının gerçekleşmesi için, failin malı egemenlik alanına sokmasının yani serbestçe tasarruf edebileceği bir konuma getirmesi zorunlu değildir.¹⁴⁴

Yüksek mahkeme vermiş olduğu bir kararında; yağma suçunun oluşumu için hırsızlık suçundan farklı olarak failin mal üzerinde serbestçe kullanım imkânı sağlayacak şekilde fiili hâkimiyet kurmasının aranmayacağına, sanığın elindeki telefonu vermek istemeyen mağdurun üstünü arayarak bulduğu cep telefonunu alarak mağdurun mal üzerindeki tasarrufu ortadan kaldırması ile birlikte yağma suçunun oluştuğuna hükmetmiştir.¹⁴⁵ Başka bir ifade ile yüksek mahkemeye göre, yağma suçunun tamamlandığı an mağdurun mal üzerindeki tasarrufunun kaldırıldığı andır.

Yağma düzenlemesine bakıldığında cebir ve tehdit araç, malın alınması ise amaçtır. Normal olan aracın kullanılarak amaca ulaşılmasıdır. Amaca yani mal alındıktan sonra araç hareketlere başvurulması halinde, kanunda bu durumu kapsayan bir düzenleme olmadığı için yağma suçunun değil hem hırsızlık hem de cebir ya da tehdit suçu suçun oluştuğunun kabulü gerekecektir. Yağma suçu ile hırsızlık suçunun tamamlanma anına ilişkin farklı bir belirleme yapılarak, hırsızlık suçunu yağma suçuna dönüştürmek kanunilik ilkesi gereği mümkün değildir.¹⁴⁶ Özellikle mal alındıktan hemen sonra, ancak mal üzerinde zilyetliğin kesin olarak güvence altına

¹⁴³ Veli Özer Özbek et al., *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2018), 672.

¹⁴⁴ Artuk et al., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 593.

¹⁴⁵ Yar. CGK, E.2017/6-652, K.2019/265, 26.03.2019, (UYAP).

¹⁴⁶ Farklı görüş için bkz. Soyaslan, “Malvarlığına Karşı Suçlar”, 235-237.

alınmadığı suçüstü hallerinde, faile yağma suçundan ceza verebilmek için açık bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır. Mal üzerindeki zilyetliğin ve mülkiyetin korunmasının, kişilere tanınan bir hak olduğu dikkate alındığında, gerçekten bu gibi hallerde yağma suçundan değil de duruma göre hırsızlık, cebir, tehdit veya kasten yaralama suçlarından ceza verilmesinin haklı bir açıklaması bulunmamaktadır.¹⁴⁷ Nitekim mehz nitelikteki kanunlarda dolaylı yağma düzenlemelerine ayrıca yer verilmiştir.¹⁴⁸

Yüksek mahkeme hırsızlık suçunun tamamlanma anı konusunda bir belirleme yaparak dolaylı yağmayı üstü kapalı şekilde kabul etmektedir. Bileziklere bakmak için kuyumcudan isteyen sanığın aniden tezgâhın üzerindeki bilezikleri alarak kaçmaya başladığı, arkasından kuyumcu ve tesadüfen olay yerinde bulunan polis memurunun sanığı kesintisiz olarak takip ettiği, bunun üzerine sanığın müşteki kuyumcu ile polis memuruna silah doğrultarak takip etmemeleri için tehdit ettiği olayda yüksek mahkeme; yağma suçunun oluştuğuna hükmetmiştir.¹⁴⁹ Bu karardan da anlaşılacağı üzere yüksek

¹⁴⁷ Mustafa Ruhan Erdem ve Candide Şentürk, "Hırsızlığın Yağmaya Dönüşmesi (Dolaylı Yağma)," *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 16, no: 2 (Temmuz-Ağustos 2017): 673; "yağma suçu ile aynı ağırlığa sahip olan bir fiilin hırsızlık ve duruma göre ayrıca tehdit, cebir kullanma ya da kasten yaralama suçu kapsamında cezalandırılması, işlenen fiilin haksızlık içeriğini karşılamamaktadır."

¹⁴⁸ Alman Ceza Kanunu'nun "Hırsızlıktan Yağmaya Dönüşen Fiil" başlıklı 252. maddesine göre; *her kim, hırsızlık suçunu işlerken suçüstü rastlandığı sırada, çaldığı malın zilyetliğini korumak için, insana karşı cebir kullanır veya onu vücut veya hayat için halihazırdaki bir tehlike ile tehdit ederse, yağma suçunun faili gibi cezalandırılır.* Bkz. Yenisey ve Plagemann, *Alman Ceza Kanunu*, 328. İtalyan Ceza Kanunu'nun 628/2. maddesinde dolaylı yağma düzenlemesine yer verilmiştir. İlgili maddeye göre; *her kim, malı aldıktan hemen sonra, çaldığı şeyin sahipliğini korumak için cebir ya da tehdit kullanırsa 628/1. maddesinde düzenlenen basit yağma suçuyla aynı şekilde cezalandırılacaktır.* Bkz. Aydın, *Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu*, 85.

¹⁴⁹ Bkz. Yar. CGK, E.2012/6-1548, K.2013/346, 05.07.2013, (UYAP).

mahkeme, henüz hırsızlık suçunun tamamlanmadığı, kesintisiz takip hallerinde, önceden alınmış olan malı muhafaza için fail tarafından kullanılan cebir veya tehdidi yağma suçu kapsamında değerlendirmektedir. Nitekim sanığın, fark ettirmeden mağdurun arka cebinden aldığı telefonla iş yerinden çıkıp 250 metre kadar uzaklaştığı, cep telefonunun yerinde olmadığını fark eden sanığın iş yerinden az önce ayrılan sanıktan şüphelenerek temin ettiği mobiletle 250 metre kadar uzaklaşmış bulunan sanığı yakaladığı, kendisine ait telefonu gördüğü, telefonu almak için elini uzattığı sırada bıçakla sanık tarafından yaralandığı olayda yüksek mahkeme; **kesintisiz takip olmaksızın 250 metre kadar uzaklaşan sanığın**, suça konu telefonu hâkimiyet alanına geçirmiş olduğu için hırsızlık suçunun tamamlanmış olduğuna, 5237 sayılı TCK'da dolaylı yağma düzenlemesine yer verilmemiş olduğundan tamamlanmış hırsızlık suçunun yağmaya dönüşmediği gerekçesiyle somut olayda tamamlanmış hırsızlık suçu ile kasten yaralama suçunun oluştuğuna hükmetmiştir.¹⁵⁰

Yağma suçu ile hırsızlık suçunun tamamlanma anının esasında aynı olduğu, uygulamadaki tereddütlerin giderilmesi için her iki maddeye de “malı hakimiyeti altına sokma” gibi bir ifadenin eklenebileceği tavsiye edilmektedir.¹⁵¹

Eşyaya cebir uygulanması yağma suçuna neden olmaz.¹⁵² Ancak eşyaya uygulanan cebir sonrasında mağdura etki etmişse yağma suçunun oluştuğu söylenebilir.¹⁵³ Kişinin üzerinden çantası alınması için güç kullanılır, mağdurun direnmesi üzerine

¹⁵⁰ Bkz. Yar. CGK, E.2012/6-549, K.2012/1831, 04.12.2012, (UYAP).

¹⁵¹ Soyaslan, “Malvarlığına Karşı Suçlar”, 234-235.

¹⁵² Şenerdoğan, “Yağma Suçu (m. 148-150),” 85; “cebirden söz edebilmek için mutlaka kişiye yönelmiş bir zorlamanın varlığı gerekir.”.

¹⁵³ Bakıcı ve Yalvaç, 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 2, 266.

daha fazla güç kullanılarak çantanın alınması durumunda cebirin var olduğunun ve yağma suçunun gerçekleştiğinin kabulü gerekir. Esasında bu gibi bir durumda malın alınması ile cebir eş zamanlı gerçekleştirildiğinden dolayı yağma hükmüne gerek kalmadan failin yağma suçundan cezalandırılması mümkündür.¹⁵⁴

Mağdurun yolun solundaki kaldırımdan yürüyerek evine doğru gittiği sırada sanığın kullandığı aracın mağdura yaklaştığı, sanığın sürücü tarafındaki camdan mağdurun sağ omzundan asılı siyah renkli, deri çantayı hızla çekip aldığı, bu esnada mağdurun dengesini kaybederek yer düştüğü ve eli ile bacağından yaralandığı olayda yüksek mahkeme; kuvvet sarfinin mağdura değil eşyaya yöneltildiği, mağdurun direncini kırarak şekilde herhangi bir cebir eylemi gerçekleştirilmeksizin omzunda asılı çantanın çekilip alındığı ve mağdurun bu sırada dengesini kaybederek yere düştüğü gerekçesiyle sanığın eyleminin nitelikli hırsızlık suçunu oluşturduğuna hükmetmiştir.¹⁵⁵

D. Yağma Suçunda Özel Kastın Varlığının Aranıp Aranmayacağı Sorunu

Yağma düzenlemesine bakıldığında, hırsızlık suçu düzenlemesinde olduğu gibi özel kastı niteleyen “faydalanma maksadı” biçiminde bir ifadeye yer verilmemiştir. Toroslu’ya göre; yağma suçunun oluşumu için genel kastın yanı sıra özel kastın da bulunması gerekir. Genel kast, cebir ve tehdide başvurarak başkasına ait taşınır malı elinden almak bilinç ve

¹⁵⁴ TCK’nın 142/2-b maddesinde yer alan; “elde veya üstte taşınan eşyayı çekip almak suretiyle ya da özel beceriyle” işlenen nitelikli hırsızlık suçunun, icra hareketi olan malın alınması henüz tamamlanmadan cebir kullanılması nedeniyle hırsızlık suçu yağmaya dönüşmüştür.

¹⁵⁵ Yar. CGK, E.2018/6-617, K.2020/342, 02.07.2020, (UYAP).

iradesidir. Ancak bu yeterli olmamakta, hırsızlık suçunda olduğu gibi ayrıca failde faydalanma saiki de bulunmalıdır.¹⁵⁶

Özbek/Doğan/Bacaksız/Tepe'ye göre ise yağma suçu bakımından failin saiki önemsizdir; fail hangi saik ve amaçla hareket ederse etsin, cebir veya tehdit kullanılarak bir malı teslimine veya malın alınmasına karşı koymaya mecbur kılınması yağma suçunu oluşturacaktır.¹⁵⁷

Yüksek mahkeme kararlarında yağma suçunun, tehdit veya cebir ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesi ile oluşmuş bir bileşik suç olduğu, hırsızlık suçunda olduğu gibi yağma suçunda da suçun oluşumu için failde "faydalanma maksadının" bulunması gerektiği istikrarlı bir şekilde ifade edilmektedir.¹⁵⁸ Nitekim yüksek mahkemece verilen bir kararda; sanığın olay tarihinde, iki yıldır birlikte olduğu mağdurenin başka bir kişiyle ilişkisi olduğunu düşünerek evine gidip yanında taşıdığı silahı mağdureye doğrultarak tehdit ettiği, silahın kabzasıyla mağdureye vurduğu, mağdurenin elinde bulunan telefonu, arama kayıtlarına bakmak amacıyla zorla aldıktan yaklaşık 20 gün sonra iade ettiği olayda; sanığın mağdurenin başka bir kişiyle ilişkisi olup olmadığını öğrenmek için telefonu aldığı ve faydalanma amacının bulunmadığı, bu nedenle yağma suçunun unsurlarının oluşmadığı ifade edilmiştir.¹⁵⁹

¹⁵⁶ Nevzat Toroslu, *Ceza Hukuku Özel Kısım* (Ankara: Savaş Yayınevi, 2018), 152; aynı doğrultuda görüş için bkz. Artuk et al., *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 612.

¹⁵⁷ Özbek et al., *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 660. "yağma kasten işlenebilen bir suçtur. Suç tipinde ayrı bir saik ya da amaca yer verilmediğine göre suçun işlenmesi bakımından özel kast aranmaz." bkz. s. 670.

¹⁵⁸ Bkz. Yar. CGK, E.2016/6-1446, K.2018/153, 10.04.2018, (UYAP).

¹⁵⁹ Yar. CGK, E.2015/6-709, K.2016/33, 26.01.2016, (UYAP).

Faydalanma maksadıyla hareket eden failin elde etmek istediği yararın, maddi olabileceği gibi manevi de olabileceği, yarar sağlamak kavramından sadece malvarlığındaki artışın kastedilmediği, failin hareketi ile elde etmeyi umduğu her türlü tatmin ve hazzın yarar sağlama kavramına dahil olduğu, ayrıca yarar sağlamanın varlığı için failde haksız olarak faydalanma amacının olmasının yeterli olduğu, suçun tamamlanması için yararın fiilen sağlanmış olmasının gerekmediği ifade edilmektedir.¹⁶⁰ Bu yönüyle yukarıdaki paragrafta naklettiğimiz karar eleştiriye açıktır. Nitekim benzer bir olaya ilişkin yüksek mahkemenin bir kararında; sanığın olay tarihinden üç hafta önce ayrıldığı kız arkadaşı mağdureyi aradığı, mağdurenin telefonunun sürekli meşgul çalması nedeniyle bir başkası ile gönül ilişkisi olduğundan şüphelenerek bu konuyu konuşmak için 22.30 sıralarında mağdurenin evine gittiği, mağdurenin evin kapısını açması üzerine içeriye girdiği ve mağdureden cep telefonunu istediği, mağdurenin telefonunu vermek istememesine sinirlenerek yumruk vurmak suretiyle elindeki telefonu zorla aldığı, ardından da mutfaktan eline geçirdiği bıçak ile “sesini çıkarırsan seni bunla keserim” diyerek mağdureyi tehdit ettiği, ancak cep telefonunun şifreli olması nedeniyle arama kayıtlarına bakamadığı, mağdurenin bağırması üzerine yakalanmamak için telefonu da yanına alarak ikametden ayrıldığı olayda; sanığın, mağdurenin telefonunu arama kayıtlarına bakabilmek amacıyla aldığı, yağma suçunun oluşması için suça konu malın sahiplenme kastıyla alınmasının şart olmadığı, yararlanmanın sadece ekonomik menfaati değil aynı zamanda bilgi edinmeyi de kapsadığı, içinde bulunan çağda cep telefonlarının birer bilgisayar mahiyetinde olduğu ve içlerindeki bilgiye ulaşma, bilginin değiştirilmesi ya da yok edilmesinin de yararlanma kastını ortaya koyduğu, somut olayda söz konusu telefonu, arama kayıtlarını kontrol edebilmek için geçici olarak alan sanığın faydalanma kastının bulunduğu,

¹⁶⁰ Centel, Zafer ve Çakmut, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*, 337.

yağma suçunun oluşumu için faydalanma maksadının yeterli olduğu ve ayrıca failin fiilen faydalanmasının gerekmediği, tüm bu nedenlerle yağma suçunun unsurlarının oluştuğu ifade edilmiştir.¹⁶¹

Öğretide çoğu yazar yağma suçunun, hırsızlık ile cebir veya tehdit suçlarının bir araya gelmesi ile oluştuğunu kabul ederek yağma suçunda “faydalanma maksadı” biçiminde özel kastın varlığının aranması gerektiğini ifade etmektedir.¹⁶² Yine suçun oluşumu için taşınır malın mutlaka sahip olmak maksadı ile alınmış olmasının şart olmadığı belirtilmektedir.¹⁶³

Türk Ceza Kanunu’nun yapım çalışmalarında esin kaynağı olan kanunları dikkate alıp karşılaştırmalı bir değerlendirme yapmak ve aynı zamanda adalet komisyonu raporlarını irdelemek bu konuyu çözümlenmede yardımcı olacaktır. Yağma suçunun düzenlendiği Alman Ceza Kanunu’nun 249. maddesi uyarınca yağma suçunun oluşumu için failin, “hukuka aykırı bir şekilde mal edindirmek maksadıyla” hareket etmesi gerekmektedir.¹⁶⁴ Yine İtalyan Ceza Kanunu’nun 628. maddesine bakıldığında yağma suçunun oluşumunda failin, “haksız bir

¹⁶¹ Yar. CGK, E.2018/6-284, K.2020/275, 09.06.2020, (UYAP).

¹⁶² Şenerdoğan, “Yağma Suçu (m. 148-150),” 120; Demirbaş, “Yağma Suçları”, 245; Hafızoğulları ve Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükmeler Kişilere Karşı Suçlar*, 363; Artuç, *Malvarlığına Karşı Suçlar*, 363-364.

¹⁶³ Dönmezer, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, 367.

¹⁶⁴ Yağma suçunun düzenlendiği Alman Ceza Kanunu’nun 249/1. maddesine göre; *her kim diğer bir kişiye karşı cebir kullanarak veya vücut ya da hayat için halihazırdaki bir tehlike ile tehdit ederek, başkasının taşınır malını kendisine veya üçüncü bir kişiye hukuka aykırı bir şekilde mal edindirmek maksadıyla, muhafaza edenin rızası olmadan bulunduğu yerden alırsa yağma suçundan dolayı cezalandırılacaktır.* bkz. Yenisey ve Plagemann, *Alman Ceza Kanunu*, 325-326.

menfaat temini için” hareket etmesi gerekmektedir.¹⁶⁵ Her iki kanunda yağma suçu bakımından özel kastın varlığı aranmıştır. Türk Kanun Koyucusu’nun yağma suçunun düzenlenmesinde özel kasta yer vermemesinin bilinçli olduğunu söylemek gerekir. Nitekim hükümet tarafından teklif edilen ceza kanunu tasarısında yağma suçu düzenlenmesinde özel kasta yer verilmemiş ve gerekçede; “maddede, bir yarar sağlamak maksadından söz edilmemiş, yağma suçunda genel kastın varlığı yeterli sayılmıştır” ifadelerine yer verilmiştir.¹⁶⁶ Hükümet tarafından teklif edilen metin adalet komisyonunda da kabul görmüş ve sonuç olarak özel kasta ilişkin herhangi bir ifadeye yer verilmeden yasalaşmıştır. Suçta kanunilik ilkesi gereği özel kasta yer verilmediğinden yağma suçunun oluşumu için genel kastın varlığı yeterli kabul edilmelidir. Yağma suçunun hırsızlık ile cebir ya da tehditten oluşan bileşik suç olması ve kanunda hırsızlık suçu bakımından ‘faydalanma kasti’nin aranması bu durumu değiştirmemelidir. Kaldı ki TCK’nın 148. maddesinde, hangi değerlere yönelen tehdit fiillerinin yağma suçunu teşkil edeceği açıkça sayılmış, basit tehdit kapsam dışında bırakılmıştır. Eğer istenseydi hırsızlık düzenlemesinde olduğu gibi “faydalanma maksadı” ifadesine yer verilebilirdi. TCK’nın

¹⁶⁵ İtalyan Ceza Kanunu’nda düzenlenen malvarlığına karşı suçların birçoğunda, “haksız bir menfaat temini” ifadesinin suçun unsuru olarak kabul edildiği ifade edilmektedir. Bkz. Hafizoğulları ve Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*, 311.

¹⁶⁶ Bakanlar Kurulu tarafından 14.04.2003 tarihinde kabul edilerek Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü’nün 12.05.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.10/101-540/2092 sayılı yazısı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına gönderilen Türk Ceza Kanunu Tasarısı, bkz. Erişim tarihi: Haziran 19, 2021, https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss664m.htm?TSPD_101_R0=08ffcef486ab20001efdf6732ca61055ab71ac15a4597ee6433cd463aec63c1c5c5368d1074a154d0846c46f06143000fd71af7f8fb62ba37543b3872364c05d079c05701e3e554d73ff1657d7537993d58b9b366d12c5d9bb9e372c0fd0cb1c.

148. maddesinin lafzı dikkate alındığında ayrıca özel kastın varlığını aramak, kanun koyucu gibi suçun oluşumu için ek unsur ilave etmek anlamına gelecektir. Hırsızlık suçu düzenlemesinde olduğu gibi yağma hükmünde de “faydalanma maksadı” ifadesine yer verilmiş olması uygulamadaki tereddütleri ortadan kaldırabilir.

Ayrıca belirtmeliyiz ki yağma suçunda fail, malı geçici bir süre kullandıktan sonra zilyede iade etme amacı taşısa dahi yine tamamlanmış suçtan cezalandırılır.¹⁶⁷ Zira kanunda, TCK'nın 146. maddesinde düzenlendiği şekliyle kullanma hırsızlığına benzer bir düzenleme yağma suçu için öngörülmemiştir. Bununla birlikte mal cebir ya da tehditle alınıp kullanıldıktan sonra iade edilirse etkin pişmanlık hükmünün uygulanması söz konusu olabilir.

E. Yağma Suçunun Daha Az Cezayı Gerektiren Hallerine İlişkin Değerlendirme

765 sayılı TCK'nın 308. maddesinde yer alan “ihkakı hak” (kendiliğinden hak alma) suçuna 5237 sayılı TCK'da yer verilmemiş olmasının yaratacağı boşluğu gidermek üzere kanunda 150/1. maddeye yer verildiği ifade edilmektedir.¹⁶⁸ TCK'nın 150/1. maddesine göre; *kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla cebir ve tehdit kullanması halinde, ancak tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.* TCK'nın 150/1. maddesinde yer alan yağma suçunun hafifletici nedeninin, sadece unsur suçtan ceza verilmesi nedeniyle bileşik suçun tekliği, bölünmezliği niteliğine aykırı mahiyette olduğu

¹⁶⁷ Dönmezer, *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*, 367. Farklı görüş için bkz. Gökhan Taneri ve Gani Kamışlı, *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2018), 886; “hırsızlık suçundan farklı olarak kullanma amacıyla suça konu malın alınması durumunda yağma suçunun oluşmayacağı söylenebilir.”

¹⁶⁸ Demirbaş, “Yağma Suçları,” 248.

ifade edilmektedir.¹⁶⁹ Ayrıca yağma suçunun cebir ve hırsızlık suçlarının bir araya gelmesiyle oluştuğu, bu hükmün uygulanma koşulları bulunduğu faile, TCK'nın 108. maddesinde düzenlenen cebir suçundan değil de, kasten yaralama suçundan ceza verilmesinin, yağma suçunun unsurları ile bağdaşmadığı belirtilmektedir.¹⁷⁰

İtalyan Ceza Kanunu'nun 628. maddesine bakıldığında yağma suçunun oluşumu için "haksız bir menfaat temin etme" amacıyla hareket edilmesi gerekmektedir. Bu düzenleme karşısında borçlar hukuku uyarınca talep edilebilecek bir alacağın tahsili amacıyla hareket edilmesi durumunda sadece tehdit ya da kendiliğinden hak alma suçunu oluşacaktır.¹⁷¹ TCK'nın 148. maddesinde, İtalyan Ceza Kanunu'nda düzenlendiği gibi bir ifadeye yer verilmemekle birlikte, 150/1. maddede de failin, "bir hukuki ilişkiye dayanan tahsili amacıyla" hareket etmesi durumunda kasten yaralama veya tehditten cezalandırılacağı belirtilmiştir. Türk Ceza Kanunu'nda kendiliğinden hak alma suçuna yer verilmediği göz önünde bulundurulduğunda ve TCK'nın 150. maddesi ile birlikte değerlendirildiğinde, yağma suçu bakımından negatif özel kastın arandığını söylemek mümkündür. Başka bir ifade ile TCK'nın 148. maddesindeki yağma suçunun oluşumu için failin, "bir hukuki ilişkiye dayanan tahsili amacıyla" hareket etmemesi gerekmektedir.

TCK'nın 150/2. maddesinde; "*yağma suçunun konusunu oluşturan malın değerinin azlığı nedeniyle, verilecek ceza üçte birden*

¹⁶⁹ Zeki Hafızoğulları ve Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler* (Ankara: US-A Yayıncılık, 2017), 357.

¹⁷⁰ Özen, *Suçların İçtimaı (Zincirleme Suç-Fikri İçtima-Bileşik Suç)*, 120.

¹⁷¹ Francesco Antolisei, "Genel Olarak Mameleke Karşı İşlenen Suçlar," Çeviren: Uğur Alacakaptan, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 19, no: 1 (1962): 80-81, https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000001427.

yarıya kadar indirilebilir” hükmüne yer verilmiştir. İlgili hükümde malın değerinin azlığının neye göre belirleneceğine ilişkin bir açıklamaya yer verilmemiştir. Yüksek mahkeme “failin daha çoğunu alabilme olanağı varken gerçek değeri az olan şeyleri almasının” bu hükmün uygulanmasında kriter olarak kabul etmektedir.¹⁷²

SONUÇ

Birbirinden farklı iki ya da daha fazla suçun bir araya gelerek başka bir suçu oluşturduğu veya bir suçun başka bir suçun ağırlatıcı nedenini oluşturduğu durumlarda bileşik suçun varlığından söz edilecektir. Bileşik suçun başta gelen örneği yağma suçudur. Öğretide ittifakla, cebir ya da tehdit ile hırsızlık suçlarının bir araya gelmesi ile oluşan yağma suçunun bir bileşik suç olduğu kabul edilmektedir. Türk Ceza Kanunu’na bakıldığında müstakil olarak düzenlenen cebir ya da tehdit ile hırsızlık suçlarının tüm tipik özelliklerinin yağma suçuna yansıtılmadığı görülecektir. Nitekim hırsızlık suçunun varlığı için gerekli olan “faydalanma maksadı” şeklindeki manevi unsura yağma düzenlemesinde yer verilmemiştir. Her ne kadar yağma suçunun bir unsurunun hırsızlık suçu olduğu kabul edilmekte ve öğretide ile uygulamada yağma suçunun “faydalanma maksadı” ile gerçekleştirilmesi gerektiği ifade edilmekte ise de; suçta ve cezada kanunilik ilkesi gereği, yorum yoluyla ilgili maddede yer almayan bir unsurun kanun koyucu gibi suç tipine eklemek doğru değildir. Bu nedenle ilgili düzenleme gereği yağma suçu genel kast ile işlenen bir suç olarak kabul edilmelidir. Yine uygulamada, öğretide ve maddenin gerekçesinde, hırsızlık suçunun tamamlanma anı ile yağma suçunun tamamlanma anı arasında farklılık olduğu ifade edilmektedir. Hırsızlık suçunun, yağma suçunun bir unsuru olduğu dikkate alındığında böyle bir farklılığa gidilmesinin

¹⁷² Bkz. Yar. CGK, E.2018/6-285, K.2020/150, 05.03.2020, (UYAP).

haklı bir gerekçesi bulunmamaktadır. Her iki suç tipinin tamamlanma anına ilişkin farklı bir belirleme yaparak dolaylı yağma hallerini, yağma hükmü kapsamında cezalandırmak suçta kanunilik ilkesine aykırıdır. Bu nedenle eski kanunda yer verilen “dolaylı yağma” suç tipine yeni kanunda yer verilmemesi eksikliklerdir.

Kanundaki yağma düzenlemesine bakıldığında her türlü değere yönelen tehdit fiili yağma suçunun unsuru olarak değerlendirilmeyecektir. “Sair kötülük” olarak adlandırılan basit tehdit fiilleri yağma suçu kapsamında değildir. “Parayı ver yoksa kötü olur” gibi bir ifade kullanılarak mağdurun parası alınmışsa yağma suçu değil, hırsızlık suçu oluşacaktır. Önemle belirtmeliyiz ki yağma suçu düzenlemesinin gerekçesinde, kişinin fazla ürkek olmasından dolayı malı vermiş olması halinde yağma suçunu oluşmayacağı belirtilmiş ise de; burada mağdurun ne kadar cesur ya da ürkek olması değil, tehdit fiilinin objektif olarak malın alınmasındaki etkisi esas alınmalıdır. Geçmiş ceza kanunu tasarılarında fail ya da faillerden birinin silahının olması veya faillerin birden fazla kişi olması başlı başına tehdit olarak kabul edilmişti. Kanunun sadeleştirilmesi çabası gerekçesi ile geçmiş tasarıda yer verilen bu hüküm, adalet komisyonundaki çalışmalar sırasında çıkarılmış ve 5237 sayılı kanunda yer verilmemiştir. Fail ya da faillerin silahlı olması ve herhangi bir tehdit içermeyen sözle para istemeleri yargı kararı ile tehdit kabul edilebilir. Zira yargı kararlarına bakıldığında sadece silahı göstermek bile silahlı tehdit olarak kabul edilmektedir. Ancak uygulama yoluyla malın alınması sırasında birden fazla kişinin bulunmasının başlı başına tehdit olarak kabul edilmesi suçta kanunilik ilkesi gereği doğru olmayacaktır. Beş kişinin bir araya gelip herhangi bir tehdit ifadesi kullanmadan bir kişiden para istemesi, o kişinin karşıdaki kalabalıktan korkarak istenilen paraya vermesi TCK’daki düzenleme karşısında yağma değil, hırsızlık suçunu oluşturacaktır.

“Parayı ver yoksa seni öldürürüm ifadesi” esasında şartlı tehdittir. Uygulamada bu türdeki tehdit fillerinin kullanılması ancak menkul malın alınmaması hallerinde yağmaya teşebbüs etme suçundan ağır ceza mahkemesine dava açılmaktadır. TCK’nın 106. maddesinde yer verilen tehdit düzenlemesinin şartlı tehdidi kapsadığı ve yağma suçu ile tehdit suçu için öngörülen cezalar arasındaki büyük fark dikkate alındığında eşitsiz bir durumun ortaya çıktığını söylemek gerekir.

Hakem Değerlendirmesi: Çift kör hakem.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek aldığını belirtmemiştir.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Etik Kurul Onayı: Yazar, etik kurul onayının gerekmediğini belirtmiştir.

Peer Review: Double peer-reviewed.

Financial Support: The author has not declared whether this work has received any financial support.

Conflict of Interest: The author has no conflict of interest to declare.

Ethics Committee Approval: The author stated that ethics committee approval is not required.

KAYNAKÇA

- Alacakaptan, Uğur. Suçun Unsurları. Ankara: Sevinç Matbaası, 1975.
- Antolisei, Francesco. "Genel Olarak Mameleke Karşı İşlenen Suçlar." Çeviren: Uğur Alacakaptan, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 19, no: 1 (1962): 65-94, https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000001427.
- Artuç, Mustafa. Malvarlığına Karşı Suçlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen, M. Emin Alşahin ve Kerim Çakır. Ceza Hukuku Genel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Artuk, Mehmet Emin, Ahmet Gökçen, M. Emin Alşahin ve Kerim Çakır. Ceza Hukuku Özel Hükümler. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Aydın, Devrim. Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2020.
- Bakıcı, Sedat ve Gürsel Yalvaç. 5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Özel Hükümleri 2. Ankara: Adalet Yayınevi, 2008.
- Cankurt, Ezgi. "Yağma Suçu ve Cebir Kavramı." Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 1, no: 2 (Aralık 2015): 99-135.
- Centel, Nur, Hamide Zafer ve Özlem Çakmut. *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*. Cilt: 1. İstanbul: Beta Yayınevi, 2017.
- Centel, Nur, Hamide Zafer ve Özlem Çakmut. *Türk Ceza Hukukuna Giriş*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2020.
- Demirbaş, Timur. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2012.
- Demirbaş, Timur Demirbaş. "Yağma Suçları." İç. 3. *Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Hukuk Devletinde Suç Yaratılmasının ve*

Suçun Aydınlatılmasının Sempozyumu, Editör: Bahri Öztürk, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2009, 241-50.

Dönmezer, Sulhi. *Ceza Hukuku Özel Kısım, Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler*. İstanbul: Filiz Kitabevi, 1983.

Dönmezer, Sulhi. *Kişilere ve Mala Karşı Cürümler*. İstanbul: Yetkin Yayınevi, 1998.

Dönmezer, Sulhi ve Sahir Erman. *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Cilt II*. İstanbul: Der Yayınları, 2019.

Erdem, Mustafa Ruhan ve Candide Şentürk. "Hırsızlığın Yağmaya Dönüşmesi (Dolaylı Yağma)." *İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 16, no: 2 (Temmuz-Ağustos 2017): 651-674.

Erem, Faruk. "Ceza Hukukunda "Cebir" Kavramı." *Yargıtay Dergisi* 16, no: 1-2 (Ocak-Nisan 1990): 94-97, <http://www.yargitaydergisi.gov.tr/dergiler/ya/ocak1990.pdf>.

Erem, Faruk. *Türk Ceza Kanunu Şerhi Özel Hükümler*. Cilt: III. Ankara: Seçkin Yayınevi, 1993.

Feyzioğlu, Metin ve Devrim Güngör. "Bir Suç İçin Bir Ceza Verilir İlkesinin İhlali TCK md. 142-4." *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 56, no: 1 (2007): 139-143. https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000000336.

Hafizoğulları, Zeki ve Muharrem Özen. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: US-A Yayıncılık, 2017.

Hafizoğulları, Zeki ve Muharrem Özen. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*. Ankara: US-A Yayıncılık, 2016.

Hakeri, Hakan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2016.

Heinrich, Bernd. *Ceza Hukuku Genel Kısım II*. Editör: Yener Ünver. Çevirenler: Hakan Hakeri, Yener Ünver, Veli Özer Özbek, Özlem Yenerer Çakmut, Koray Doğan, Ramazan Barış Atladı, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, Gülsün A.

Aygörmez Uğurlubay, Erdal Yerdelen, Serkan Meraklı, Atacan Bozyel, Emine Kabak Yüce, Merve Selin Şohoğlu, İlhan Bulut. Ankara: Adalet Yayınevi, 2015.

Hilgendorf, Eric ve Brian Valerius. *Alman Ceza Hukuku Genel Kısım*. Çeviren: Salih Oktar, Ankara: Yetkin Yayınları, 2021.

İçel, Kayıhan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2016.

İçel, Kayıhan. "Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri ve Yeni Türk Ceza Kanunu." *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 7, no: 14 (2018): 35-49. <https://www.ticaret.edu.tr/uploads/kutuphane/dergi/s14/035-049.pdf>.

İçel, Kayıhan. *Suçların İçtimaı*. İstanbul: Sermet Matbaası, 1972.

İpekçioğlu, Pervin Aksoy. "Türk Ceza Kanunu'nda Bileşik Suç." *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 61, no: 1 (2012): 43-67, https://doi.org/10.1501/Hukfak_0000001650.

Jescheck, Hans-Heinrich. *Alman Ceza Hukukuna Giriş*. Çeviren: Feridun Yenisey. İstanbul: Beta Yayınevi, 2007.

Kaban, Mater, Halim Aşaner, Özcan Güven ve Gürsel Yalvaç. *Yargıtay Ceza Genel Kurulu Kararları Eylül 1996-Temmuz 2001*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2001.

Kaylan, Keskin. "Yargıtay Kararları Işığında Yağma Suçları (765 ve 5237 Sayılı Yasalardaki Düzenlemelerin Karşılaştırılmalı Bir Değerlendirilmesi)." *Ufuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi I*, no: 1 (Haziran 2013): 39-49.

Korkmaz, Esra Şule. *Türk Ceza Hukukunda Yağma Suçu*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2021.

Kunter, Nurullah. *Suçun Kanuni Unsurları Nazariyesi*. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1949.

Kunter, Nurullah. *Suçun Maddi Unsurları Nazariyesi*. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1954.

- Kuzudışli, Müslüm. *Yağma Suçu*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çankaya Üniversitesi, 2012.
- Memiş Kartal, Pınar. "Türk Ceza Hukukunda Cebir Suçu (TCK M. 108)." *Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 2, no: 1 (2010):1035-1048, <http://dosya.gsu.edu.tr/Docs/HukukFakultesi/TR/FakulteDergisi/fakulte-dergisi-2010-1-Cilt-2-hukuk-fakultesi.pdf>.
- Önder, Ayhan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler Cilt II-III*. İstanbul: Beta Yayınevi, 1992.
- Özbek, Veli Özer, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız. *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2019.
- Özbek, Veli Özer, Koray Doğan, Pınar Bacaksız ve İlker Tepe. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2018.
- Özen, Mustafa. *Öğreti ve Uygulama Işığında Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Özen, Mustafa. *Suçların İctimai (Zincirleme Suç-Fikri İctima-Bileşik Suç)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2008.
- Öztürk, Bahri ve Mustafa Ruhan Erdem. *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2013.
- Soyaslan, Doğan. *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2016.
- Soyaslan, Doğan. *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2020.
- Soyaslan Doğan, "Malvarlığına Karşı Suçlar." *İç. 3. Yılında Yeni Ceza Adaleti Sistemi, Hukuk Devletinde Suç Yaratılmasının ve Suçun Aydınlatılmasının Sempozyumu*. Editör: Bahri Öztürk. 233-39. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2009.
- Şafak, Engin. *Hırsızlık, Yağma (Gasp) ve Dolandırıcılık Suçları ile Müşterek Hükümler*. Ankara: İmaj İç ve Dış Ticaret A. Ş., 2002.

- Şare, Ersin. "Suça Teşebbüsün Cezasızlığı: Gönüllü Vazgeçme." *Adalet Dergisi*, no: 56 (Eylül 2016): 157-185.
- Şenerdoğan, Büşra. "Yağma Suçu (m. 148-150)." İç. *Malvarlığına Karşı Suçlar (m. 141-169)*. 69-134. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Taner, Tahir. *Ceza Hukuku Umumi Kısım*. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası, 1953.
- Taner, Fahri Gökçen. "Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu." *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* 23, no: 92 (2011): 118-156. <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2011-92-671>.
- Taneri, Gökhan ve Gani Kamışlı. *Kişilere Karşı İşlenen Suçlar*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2018.
- Tezcan, Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem ve R. Murat Önok. *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2019.
- Toroslu, Nevzat. *Ceza Hukuku Genel Kısım*. Ankara: Savaş Yayınevi, 2012.
- Toroslu, Nevzat. *Ceza Hukuku Özel Kısım*. Ankara: Savaş Yayınevi, 2018.
- Toroslu, Nevzat ve Yüksel Ersoy. "Kanunlaşmaması Gereken Bir Tasarı." İç. *Türk Ceza Kanunu Reformu II, Makaleler, Görüşler, Raporlar, İkinci Kitap*. Editör: Teoman Ergül. 1-35. Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2004.
- Yenisey, Feridun ve Gottfried Plagemann. *Alman Ceza Kanunu*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2009.
- Yıldız, Ali Kemal. "Yağma." İç. *Özel Ceza Hukuku C. IV Malvarlığına Karşı Suçlar*. 75-114. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2018.
- Yokuş Sevük, Handan. *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Zafer, Hamide. *Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2015.

Mahkeme Kararları: UYAP.